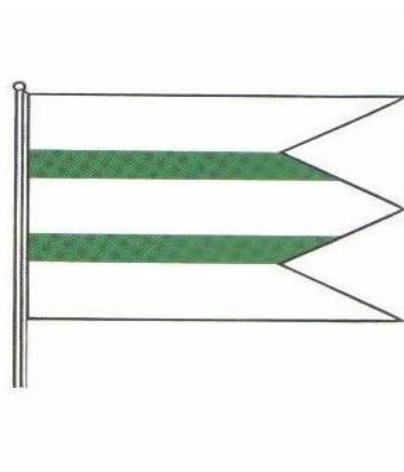

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RABČICE

Programovacie obdobie 2014 - 2020

Samosprávny kraj:	Žilinský
Okres:	Námestovo
Región:	Horná Orava
Tel:	043 / 559 42 05
Fax:	043 / 5521650
Adresa:	Obecný úrad Rabčice 196 029 45 Rabčice
IČO:	00314846

1 ÚVOD	4
2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	6
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	7
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	12
2.4 DOPRAVA	13
2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	15
2.6 OBYVATEĽSTVO	23
2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	26
2.8 BÝVANIE	269
2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	30
2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	30
2.11 SOCIÁLNA SFÉRA	301
2.12 KULTÚRA	316
2.13 ZDRAVOTNÍCTVO	40
2.14 ŠPORT	40
2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA	40
2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY	401
2.17 CESTOVNÝ RUCH	401
2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2001 – 2005	412
2.19 SAMOSPRÁVA	434
3 VÍZIA OBCE	445
4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE	456
5 SWOT ANALÝZY	46
5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	47
5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	48
5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	49
5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	50
5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	51
5.6 KULTÚRA	51
5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION	52
6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA	53
6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	54
6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	54
6.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	54
6.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	54
6.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT	55
6.6 KULTÚRA	55
6.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS	55
7 DOTAZNÍK PRE PHSR RABČICE	57
8 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	62
9 ZABEZPEČENIE PHSR	624
9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR	64
9.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR	64
10 MONITOROVANIE PHSR	65
10.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR	65
10.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR	65
10 ZÁVER	66
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	67
PRÍLOHY	

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rabčice s výhľadom do roku 2020 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rabčice sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rabčice ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rabčice je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

PHSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Hlavný dokument :

1. *Úvod* – charakterizuje PHSR-O a proces jeho tvorby
2. *Základná charakteristika obce* – obsahuje najdôležitejšie charakteristické údaje podľa jednotlivých oblastí života obce.
3. *Vízia obce* – obsahuje stručnú charakteristiku prioritných cieľov rozvoja obce.
4. *Prioritné rozvojové oblasti obce* - obsahuje prioritné oblasti rozvoja obce na základe všeobecného konsenzu.
5. *SWOT analýzy* - obsahuje hodnotenie jednotlivých prioritných oblastí obce z hľadiska jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, poukazujúc na disparity – rozdielnosti medzi stávajúcim využitím a potenciálom rozvoja.

6. *Strategické ciele rozvoja* - definuje strategický zámer, jednotlivé strategické ciele rozvoja podľa prioritných rozvojových oblastí a opatrenia na ich zabezpečenie.
7. *Merateľné indikátory* - monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sihelné sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.
8. *Finančný plán programu* – predstavuje predpokladaný plán realizácie programu s indikatívne stanovenými výškami rozpočtu.
9. *Zabezpečenie PHSR-O* – predstavuje definovanie finančných zdrojov, ktoré budú použité na realizáciu programu, ako aj stanovenie administratívnych kapacít, ktoré by mali realizáciu programu hodnotiť, program aktualizovať, atď..
10. *Monitorovanie PHSR-O* – definuje subjekty poverené monitorovaním programu.
11. *Záver* - stručné zhodnotenie dokumentu, ktorý je otvoreným materiálom, pravidelne ročne vyhodnocovaným a aktualizovaným.

2. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

História obce

Rabčice vznikali pred rokom 1612, pretože v tom roku Juraj Turzo ocenil zásluhy a ťažkosti Jakuba Ramžu pri zakladaní obce. Nová Obec označovaná ako Horné Rabčice, neskôr Nová Rabča i Rabčice dostala lehotu od platenia daní a prác pre Oravské panstvo 16 rokov. Do tejto doby mal šoltýs postaviť mlyn, od ktorého bol povinný každoročne vykúpiť Oravskému panstvu jedného brava alebo platiť 5 zlatých. Kópia listiny s identickým textom i dátumom sa zachovala v Štátnom archíve v Dolnom Kubíne. V zbierke Jozefa Kohúta uloženého v Slovenskom národnom archíve v Bratislave sa nachádza prepis listiny s textom, ale s datovaním k roku 1616. Kópia je opatrená textom „Z pôvodiny na pergamene písanej vlade obecnej nájdenej prepísal Vojtaššák.“ Za dôveryhodnú sa považuje práve táto listina, ktorú potvrdzuje i urbár z roku 1924-1926. V roku 1916 bolo v Rabčiciach 6 valaských osadníkov, želiarov ešte nebolo. Z každej rale platili osadníci po 4 ovce, spolu dávali Oravskému panstvu 24 oviec ročne, platili na stálych valachov a sluhov. Šoltýsom bol Jakub Kramser, čo je ponemčené meno Jakuba Ramžu. Okrem šoltýsa mal jedného poddaného roľníka a bol richtárom pre piatich sedliackych osadníkov. Po smrti Juraja Turzu v decembri 1616 prebral dedičstvo jeho syn Imrich. Ten však Oravské panstvo spravoval krátko, v roku 1621 zomrel a správu majetkov prevzala jeho matka, vdova po Jurajovi Turzovi, Alžbeta Czoborová. Po prevzatí majetku nariadila spresnenie urbára z roku 1619.

V roku 1667 Jakub Slovík znovu požiadal o pridelenie črchlísk a polian, ktoré Rabčičania vyrobili, síce bez povolenia panstva, ale na vlastné náklady a mozolnatou prácou. Panstvo zakázalo Rabčičanom ďalej bez povolenia črchliť, rúbať a páliť v panských lesoch mimo hraníc chotára, a nanovo vymedzilo hranice chotára.

V roku istom roku 1656 sa založila aj škola. Prvým učiteľom bol Andrej Sadlo z Trstenej a školu smeli navštevovať len chlapci. Školska dochádzka nebola povinná a školský rok trval necelý päť masiacov. Povinnosť učiteľa neboli len vyučovať, ale všetky kultúrne - spoločenské akcie v dedine. Až neskôr mohli navštevovať školu aj dievčatá. Vyučovala sa matematika, čítanie, písanie a náboženstvo.

K vytvoreniu obecných symbolov došlo v roku 1993 na žiadosť obecného zastupiteľstva obce. Prof. PhDr. Novák, DrSc. vypracoval expertízu na erb obce. Vychádzal z historických prameňov a uplatnil zásady heraldickej tvorby, aby erb obce bol historicky verný a presný. Podkladom bolo obecné pečatidlo, ktoré pochádza zo 17. storočia. Na erbe sa nachádza skalnaté bralo, z ktorého vyrastajú tri listnaté stromy. Všetky symboly sú v dvojfarebnom vyhotovení v zelenej a bielej farbe. Podobné farby len v opačnom pomere sú v susednej obci Rabča, čím sa dosiahol účinnok príbuznosti, aj účinok heraldickej osobitosti. Takto navrhnuté obecné symboly schválilo obecné zastupiteľstvo dňa 12. novembra 1993.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Vymedzenie územia, geografická poloha

Obec Rabčice je alokovaná v severnej časti Oravy. Ide o hornatý región ležiaci na severe Slovenska, známy predovšetkým svojimi prírodnými krásami. Na severe je ohraničený Oravskými Beskydmi, ktoré sú zároveň hranicou s Poľskou republikou, na východe Západnými Tatrami - Roháčmi, na juhu Chočskými vrchmi a na západe Malou Fatrou. Mozaikovitá hornatá krajina budovaná flyšovými horninami Vonkajších Západných Karpát zasahujúca do viacerých orografických celkov. Podstatnú časť lesov zaberajú smrekové monokultúry. Ojedinelé sú horské zmiešané lesy a na odľahlých miestach sa zachovali smrečiny pralesovitého charakteru. Masív Babej hory a Piľska presahuje hornú hranicu lesa. Unikátne sú podmäčkané smrekovo – borovicové lesy s množstvom rôznych druhov mokradí, vlhkých lúk a rašelinísk. V poľnohospodárskej krajine prevažujú trvalé trávne porasty, často extenzívne využívané. Veľká vodná plocha Oravskej priehrady má zachovalé a väčšinou plytké brehy

V súčasnosti je celý región rozdelený do 3 okresov - Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Obec leží v okrese Námestovo. Ide o podhorskú krajinu s vidieckymi sídlami s obytnou a rekreačnou funkciou.

Horopis

Na severe obklopuje oblasť pohorie Oravské Beskydy. Pohorie sa delí na 4 podcelky: hornatý Ošust, hôľne Pilsko, Polhoranskú vrchovinu a glaciálno-hôľnu Babiú horu. Častým prvkom reliéfu sú rozsiahle zosuvy. Pre značnú nadmorskú výšku zostalo územie neosídlené. Pokrývajú ho pomerne súvislé smrekové, miestami smrekovo-jedľové lesy. Vrcholové časti Pilska a Babej hory majú prirodzené hole s kosodrevinou. Pohorie Oravských Beskyd charakterizuje kopaničiarske osídlenie, tzv. rale. Najvyšší vrchol Oravských Beskyd, týčiaci sa na slovensko-poľskej hranici je Babia Hora. Je charakteristickým príkladom flyšového reliéfu, modelovaného horským ľadovcom vo vrcholových partiách. Celková zaľadnená plocha bola 10,5 km². Druhým najvyšším vrchom je Babia Hora. Severná strana Babej hory podliehala vplyvu ľadovca viac, a tak tu vznikli príkre horské zrázy s vysokými stenami, ktoré jej dávajú veľhorský ráz. Južná stena je odlišná, vo vrcholovej časti je mierne svahovitá, podrastená riedkou trávou. Na juž. svahoch pod holým vrcholom sú rozsiahle plochy kosodreviny a borievky nižšej. Územie Babej hory predstavuje jedno z najstarších chránených území na Orave. Za štátnu prírodnú rezerváciu bola najprv vyhlásená Kotlina pod Babou horou, neskôr sa rozšírila až na vrcholovú časť.

Predmetom ochrany v Štátnej prírodnej rezervácii - Babia hora - sú horské subalpínske a alpínske spoločenstva rastlínstva a živočíšstva. ŠPR má rozlohu 530 ha. Názov vrchu pochádza od slova baba, ktoré vo východných nárečiach znamená horu, vrch a v prenesenom význame prekážku, prejazd, bránu, hrádzu. Názov zaviedli valasi. V roku 1905 postavil turistický spolok Beskidenverein na Babej hore chatu jej zvyšky sú tu ešte dodnes. V súčasnosti sa konávajú dva pravidelne výstupy na Babiu horu ročne - jesenný začiatkom septembra a zimný začiatkom januára.

Geologická stavba

Katastrálne územie obce Rabčice sa orograficky začleňuje do sústavy vonkajších Západných Karpát, oblasti Stredných Beskýd a celku Podbeskydská brázda. Na severe pod Babou horou zasahuje do Oravských Beskýd. Chotár Rabčíc sa nachádza v Polhoranskej kotline, ktorá vznikla eróziou potokov Polhoranka, Rabčický potok, Magurka a Soľný potok. Obec sa rozprestiera pod majestátnou Babou horou (1725 m n. m.). Napriek tomu, že Babia hora nie je súčasťou Rabčického chotára, občania Rabčíc sú vlastnícky i historicky s týmto vrcholom úzko spätí. Územie leží v povodí rieky Orava a riečnu sieť tu tvoria toky Všianka potok, Zágurka, Soľný potok a Odumorkovka, ktoré sa spájajú do rieky Polhoranky.

Katastrálne územie obce má rozlohu 2218 ha a jeho osídlenie je sústredené do intravilánu obce s reťazovou kolonizačnou zástavbou pozdĺž celej obce. Dominantné zastúpenie v štruktúre pôdneho fondu majú lúky, ktoré pokrývajú 943 ha, čo z celkovej výmery katastrálneho územia predstavuje 43%. Hneď za tým nasledujú lesy, ktoré pokrývajú 891 ha. V drevinovom zložení lesov i dominujú predovšetkým ihličnaté dreviny ako jedľa, borovica a smrek. Popri vodných tokoch sa vyskytujú porasty vrb a jelší. Za dôkaz právneho vzniku Rabčíc sa považuje listina datovaná v Bytči z roku 1616. K 31.12.2013 je v obci evidovaných 1993 obyvateľov a 635 súpisných čísiel, z toho cca 480 obývaných rodinných domov, 60 chát a chalúp, ostatné tvoria garáže a neobývané rodinné domy.

Obec Rabčice sa nachádza v severnej časti Oravy na hraniciach s Poľskom. Je to obec, ktorá sa počtom obyvateľom zaraďuje medzi menšie obce (do 2 tis. obyvateľov). Je to rozľahlá obec. Katastrálne územie obce Rabčice je súčasťou Chránenej krajinej oblasti - CHKO Horná Orava, v k.ú. Rabčice vo výmere 2218,3 ha. Tiež je súčasťou Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Horná Orava, s výmerou 2218,3 ha. Hranice CHKO Horná Orava sú totožné s hranicami CHVÚ Horná Orava. V katastri Rabčíc sa nachádza časť územia európskeho významu s označením SKUEV0190- Slaná Voda s celkovou výmerou v k.ú. Rabčice 103,74 ha.

Celková rozloha obce : 2218 ha

Nadmorská výška : 720 m.n.m.

Najnižší bod : 660 m.n.m.

Najvyšší bod : 934 m.n.m.

Najvyššie pohoria a vrchy su utvorené z odolnejších pieskovcov, napr. Biele Karpaty, Javorníky, **Babia hora**, **Pilsko**, Čergov, Bukovské vrchy. V menej odolných ílovcach vyerodovali rieky doliny a brázdy, napr. dolina Kysuce, Torysy, Cirochy. Vodu priepustné vrstvy pieskovcov sa striedajú s nepriepustnými vrstvami ílovcov. Preto majú flyšové

pohoria nepostačujúce zásoby podzemných vôd. Chudobné sú aj na nerastné suroviny. Ťaží sa v nich len pieskovec, ktorý sa používa na stavebné účely.

Pôdne pomery

Charakter krajiny Rabčického chotára je výsledkom dlhodobého fylogenetického vývoja, ktorý bol ovplyvňovaný horotvornými procesmi a zmenami podnebia v geologických dobách a v poslednom období najmä pôsobením človeka pri hospodárskom využívaní svojho okolia. Pôvodne v okolí Rabčíc boli rozšírené bučiny a jedľobučiny so smrekom a pozdĺž vodných tokov sa tiahli intrazonálne jaseňovo-jelšové lesy. Kolonizačný pohyb a rozvoj obce zaberali predovšetkým lesné časti, pretože okraje lesných porastov a čistiny slúžili na pasenie dobytká. Človek les pálil a kľčoval a premieňal na pastviny.

Obec Rabčice leží na území Chránenej krajinej oblasti Horná Orava, v zóne D, s druhým stupňom ochrany v zmysle Zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky MŽP SR č. 420/2003, ktorou sa ustanovuje územie CHKO Horná Orava a jej zóny. Rašeliniská v lokalite Rabčické bory sú zaradené do zóny B so štvrtým stupňom ochrany.

Rabčický chotár je významný aj z hľadiska medzinárodnej ochrany vtáctva a v rámci budovania siete NATURA 2000 je začlenený do Chráneného vtáčieho územia Horná Orava, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽPSR č. 173/2005 Z.z. Cieľom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia Horná Orava je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov (bociana bieleho, bociana čierneho, d'atla čierneho, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla skalného, orla krikľavého, rybáríka riečného, sovy dlhochvostej, tetra holniaka, tetra holniaka, včelára lesného, výra skalného, žltouchvosta hôrneho) a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.

V obci sa nachádzajú dva chránené stromy.

Lipa veľkolistá – na cintoríne, vysoká 27 m s obvodom kmeňa 680 cm a priemerom koruny 18 m. Vek stromu je asi 350 rokov. Lipa je chránená od roku 1974

Brest horský – na začiatku obce pri dome (chate) č. 422. Strom je vysoký 35 m, obvod kmeňa 455 cm a priemer koruny 20 m. Vek stromu sa odhaduje na 250 rokov. Aj tento strom je chránený od roku 1974.

Hydrologické pomery

Obec Rabčice spadá do povodia potoka Bystrá a Všanka. Nadradeným povodím je povodie rieky Orava. Orava má dve zdrojnice: Bielu Oravu a Čiernu Oravu (už iba na území Poľska), ktorých sútok bol pri obci Ústie; dnes je zaliaty vodnou nádržou Orava. Za zdrojnicu Oravy možno považovať i rieku Oravicu, lebo všetky tri toky sa stretávajú blízko seba a 56 približne rovnakej dĺžky a sily. Charakteristickou hydrografickou črtou Oravskej kotliny, súvisiacou s geologickým podkladom, reliéfom, vlhkým a chladným podnebím, je existencia močaristých miest, v ktorých bob vhodné podmienky pre vznik rašelinísk. V súčasnosti už majú tieto miesta vodný režim zväčša upravený a poľnohospodársky sa využívajú. Rozsiahlejšie rašelinisko sa zachovalo severne od Suchej Hory. Hydrografické pomery Oravy významnou mierou ovplyvnilo aj vybudovanie vodnej nádrže Orava a vyrovnávacej vodnej nádrže pri Tvrdošíne. Vodná nádrž Orava zaberá značnú časť Oravskej kotliny. Má nepravidelný tvar s dvoma výbežkami; kratší siaha k Námestovu a dlhší na SV do Poľska. Vznikla na území bývalých šiestich obcí (Ľavkov, Osada, Slanica, Hámre, Ústie nad Oravou a časť Námestova). Jej prvoradý význam spočíva v regulácii prietoku na Váhu a v zmierňovaní nebezpečenstva povodní. Okrem toho slúži aj na výrobu elektrickej energie. Uprostred jazera sa nachádzajú dva ostrovy, ktoré pôvodne predstavovali menšie návršia nad obcou Slanica. Po napustení nádrže vyčnievajú ako najvyššie body nad vodnou hladinou.

Kataster obce Rabčice možno zaradiť do horskej klímy. Toto územie z klimatického hľadiska patrí do chladnej oblasti, mierne chladného okrsku. Priemerná ročná teplota dosahuje 4 až 6 °C. Najchladnejším mesiacom v roku je január. Najteplejšie obdobie je júl – august, priemerná teplota je 14 °C. Chotár Rabčíc má 60-70% priemernú oblačnosť. Oblasť je bohatá na zrážky. Priemerný ročný úhrn zrážok v obci je 1000 mm. Prvé sneženie začína priemerne v polovici októbra, posledné začiatkom mája. Slnko svieti v priemere 1800 hodín ročne, z toho vo vegetačnom období 1300 hodín. Obdobie so snehovou prikrývkou trvá 100 až 130 dní. Sneh padá priebežne 50-60 dní v roku. Veterný režim územia je taktiež pomerne zložitý. Hrebeň Babej hory totiž zachytáva najmä severné a severozápadné vetry, ktoré ochladzujú letné mesiace.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Živočíšstvo

Pri živočíchoch podobne ako pri rastlinstve - a zväčša v závislosti od neho pozorujeme vertikálnu zonálnosť, pričom zastúpenie jednotlivých druhov živočíchov vo vegetačných stupňoch je voľnejšie. Stupňom lesa sa končí rozšírenie veľkej časti druhov, ktoré patria k rozličným skupinám živočíšstva.

Z obojživelníkov v tomto vegetačnom stupni v oblasti žije napr. ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), kunka žltohnedá (*Bombina variegata*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), mlok karpatský (*hiturus ontandoni*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*). Z plazov je to: jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), slepúch tmavý (*Anguis fragilis*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*) a vretenica obyčajná (*Vipera berus*) a i.

Z vtákov sú pre stupeň lesa charakteristické spevavce, z nich spomenieme: pinku obyčajnú (*Fringilla coelebs*), kôrovníka dlhoprstého (*Certhia familiaris*), sýkorku čiernohlavú (*Parus montanus*), sýkorku chochlatú (*Parus cristatus*), sýkorku uhliarku (*Parus cristatus*), stehlíka čižavého (*Carduelis spinus*), kráľíka zlatohlavého (*Regulus regulus*), hýľa obyčajného (*Pyrrhula pyrrhula*), z d'atľov: tesárika čierneho (*Dryocopus martius*), d'atľa

veľkého (*Dendrocopus major*) a i. Ďalej tu žije oriešok obyčajný, drozd trskotavý (*Turdus viscivorus*), drozd plavý (*Turdus phillos*) a i. Z kurovitých vtákov sa v tejto oblasti vyskytuje hlucháň obyčajný a jariabok hôrny, kým tetrov obyčajný sa viac zdržuje na lesných lúkach a čistinkách a zalieta i na miesta nad hornou hranicou lesa.

Za potravou sem zalietavajú i dravé vtáky a sovy, ktoré si hniezda budujú zväčša v rozsiahlejších lesných komplexoch. V tomto vegetačnom stupni sa tu z cicavcov väčšinou zdržuje typická lesná zver.

Nad hornou hranicou lesa sa objavujú už len prevažne svojrázne horské, resp. vysokohorské druhy. Z vtákov napr.: ľabtuška vrchovská, vrchárka červenkatá a iné. Ale prenikajú sem aj druhy z nižších polôh, napr.: sokol lastovičiar, sokol myšiar, dážďovník obyčajný, žltouchost domový, trasouchost biely apod. Z cicavcov krt obyčajný, piskor obyčajný, piskor malý, hrdziak hôrny, za potravou tiež hranostaj obyčajný, lasica obyčajná, ako aj niektoré ďalšie druhy.

Rastlinstvo

Geologicko - geomorfologické pomery, klíma tejto časti Karpát a v nemalej miere i činnosť človeka (pasenie), vplývali na vývin vegetácie.

S narastajúcou nadmorskou výškou sa mení početnosť i druhové zastúpenie rastlín. V podraсте lesov sú hojne zastúpené papradiny, okrem iných aj papradka alpínska (*Athyrium alpestre*) a na hlbokých, humusovitejších pôdach mačucha cesnačkovitá (*Ade noslyles alliariae*), iskiernik prilbicolistý platanolistý (*Ranunculus conititolius* ssp. *platanitolius*), štiavec áronolistý (*Rumex arifoitus*) a iné.

Nad hornou hranicou lesa - ktorá je tu vplyvom pastierskej činnosti v minulosti znížená na kótu 1020 m n. m. - je vyvinutý subalpínsky a alpínsky stupeň. V subalpínskom stupni (pásma kosodreviny) sa okrem tohto druhu nachádza i vzácny druh dreveny *Juniperus kana*. V podraسته nachádzame spoločenstvá so psicou tuhou (*Nardus stricta*), ďalej čučoriedku obyčajnú (*Vaccinium myrtillus*), brusnicu obyčajnú (*Vaccinium vitis-idaea*), podbelicu alpínsku (*Homogyne alpina*), starčeku subalpínskeho (*Senecio subalpinus*) a i.

Alpínsky stupeň reprezentujú psicové spoločenstvá, ktoré majú výrazne zastúpenie plavúnika alpínskeho (*Piphasiathum alpinum*). Psicové porasty zostupujú miestami až do subalpínskeho stupňa na plochy po zničenej kosodrevine.

V pásme kosodreviny (Babia Hora) a v pásme subalpínskeho stupňa nachádzame vzácne a chránené druhy rastlín. Z nich spomenieme aspoň poniklec biely (*Pulsatilla alba*), vrbu bylinnú (*Salix herbacea*), štiavik dvojbliznový (*Oxyria digyna*), veroniku bezlistnú (*Veronica aphylla*), horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), očianku tatranskú (*Euphrasia tatrae*), rožec vlnatý (*Cerastium lanolom*), sitinu trojzárezovú (*Juncus trifidus*), ostricu tmavú (*Carex auata*), plavúň alpínsky (*Lycopodium alpinum*), jastrabník alpínsky (*Hierac alpinum*), veternica narcisokvetá (*Anemo rcisitolra*), lomikameň vždyzelený (*Saxilraga aizodes*), a i. Endemitom Babej hory je rožec alpínsky babiohorský (*Cerastium alpinum* ssp. *babiogonnse*). Mnohé z týchto druhov sa vyskytujú len na poľskej strane. Na hrebeni Babej hory sú vyvinuté porasty asociácie *Deschampsic-Luzuletum* s typickými druhmi: *Avenellaflexuosa*, *Luzula alpino-pilosa* subsp. *obscura*, *Potentilla aurea* a iné.

Na vývoj a zastúpenie jednotlivých rastlinných druhov v subalpínskom stupni veľmi negatívne vplývalo pasenie hospodárskych zvierat v minulosti. V dôsledku tejto činnosti došlo tu okrem vypaľovania a kľčovania kosodreviny - aj k rozšíreniu nepôvodných, druhotných-ruderálnych spoločenstiev. Na týchto prehnojených miestach sa vyskytujú vysokobylinné spoločenstvá samého zväzu *Rumicion alpini*. Charakteristické je tu prevládanie štiavu alpínskeho (*Rumex alpinum*), ku ktorému sa pridružuje žihľava dvojdomá (*Ortica dioica*), hviezdica hájna (*Stellaria nemorum*), pšeno rozložené (*Milium*

eHusumj, a timotejka alpínska (*Phleum alpínium*). Stopy po pasení sú ešte aj dnes zreteľné napr. v oblasti Šťavín.

Okrem pasenia na vývoj rastlínstva negatívne vplýva aj trhanie, vyrývanie, iné formy ničenia vegetácie. Nežiaduce je i zošliapavanie vegetačného krytu. Túto devastáciu podporuje pohyb návštevníkov prírody mimo vyznačených turistických chodníkov, ich skracovanie nesvedomitými turistami, resp. iná činnosť mimo turistických objektov. Preto rešpektujme upozornia ochrancov a milovníkov prírody, netrhajme, neušliapavajme a inak nepoškodzuje jednotlivé rastlinné druhy.

2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Plynifikácia obce

Obec Rabčice nie je napojená na rozvodnú sieť plynu. Plynovod končí v okresnom meste Námestovo. Plynifikácia obce je otázna v dôsledku vysokých zapustených investičných nákladov a slabej návratnosti.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Rabčice je napojená vzdušnou VN linkou č. 1303 (AlFe 3x50) z elektrickej stanice 110/22 kV Vavrečka. Elektrická energia je rozvádzaná VN vedením umiestneným v severozápadnom okraji obce. Z VN linky sú napojené na odbočky transformátorové stanice (TS) ako koncové. Vedenia sú vzdušné a v intraviláne káblové (TS 07 až TS 10). Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného z rozvádzačov RVO pri trafostaniciach. Súčasne rozvody postačujú len pre dnešnú zástavbu.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Za rozvojový zámer považujeme kvalitatívnu zmenu používaného paliva. V súčasnosti sa na vykurovanie obytných domov z väčšej miery využíva tuhé palivo - 80 %.

Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorými sú obytná funkcia. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia, prípadne propán-bután. Elektrická energia v obci je veľmi využívaná.

Verejné osvetlenie

Pôvodné vedenie verejného osvetlenia je vedené na spoločných stĺpoch s vedením NN. Osvetlenie je realizované výbojkovými svietidlami, ktoré sú umiestnené na stĺpoch vedenia NN. Toto osvetlenie sa ponechá. V prípade rozšírenia výstavby rodinných domov sa vybuduje nové vonkajšie osvetlenie. Vedenie pre osvetlenie sa uloží v zemi a výbojkové svietidlá sa umiestnia na osvetľovacích stožiaroch. Je potrebné urobiť rekonštrukciu verejného existujúceho osvetlenia.

Zásobovanie pitnou vodou.

V obci je vybudovaný obecný vodovod. V obci je vybudovaná rozvodná vodovodná sieť celoplošne. Akumulácia vody je riešená v dvoch dvojkomorových vodojemech s objemom

2x100m³ pre hornú časť obce a 2x150m³ pre dolnú časť obce s prívodom z vodojemu 2x100 m³. Zdrojom vody sú tri pramene Palkoč 1a, 1b, 1c.

Odvod a likvidácia odpadových vôd

Verejná kanalizácia v obci nie je vybudovaná. Likvidácia odpadových vôd z rodinných domov je riešená pomocou akumulácie v žumpách a odvozom vo fekálnych vozoch. Splaškové vody poľnohospodárskeho družstva sa riešia skladovaním a potom odvozom na poľnohospodársku pôdu a jej hnojenie.

Uvažuje sa s odkanalizovaním obce do centrálnej prečerpávacej stanice a s prečerpávaním do kanalizácie okresného mesta, prípadne s výstavbou menšej ČOV. To bude možné až po vybudovaní kanalizácie.

Rádiokomunikácie

Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén.

Perspektívne ÚPO navrhuje vybudovať kábelovú televíziu výstavbou spoločnej antény v objekte obecného úradu so spoločným kábelovým rozvodom pre príjem dostupných TV signálov prenášaných družicami. Uvedené rozvody je možné za dodržania platných noriem viesť v spoločných káblových ryhách s rozvodom telefónu. V dôsledku nedostatočného objemu finančných prostriedkov je realizácia káblových rozvodov otázna.

2.4 DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti.

Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci, vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia).

Cieleným zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

V procese projektovania dopravnej infraštruktúry v snahe eliminovať negatívne vplyvy dopravnej infraštruktúry na okolitú krajinu, samotnej výstavbe predchádza posudzovanie projektu každej dopravnej stavby v procese EIA (Environment Impact Assessment), v zmysle zákona Národnej rady SR č. 127 / 1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

http://209.85.135.104/search?q=cache:QUwRJM5b_v4J:www.telecom.gov.sk/index/open_file.php%3Ffile%3Ddoprava/dopinfra/program/Dokumenty/ZP/Vplyvy_dopravy_na_ZP.doc+doprava+predstavuje&hl=sk&ct=clnk&cd=1&gl=sk

Hlavnú dopravnú a urbanizačnú od obce tvorí cesta III. triedy. Dopravne je teda obec dobre prístupná, najmä v hlavnom smere sever - juh. Uvedené cestná komunikácia sa napája na hlavnú dopravnú tepnu regiónu cestu II. triedy 521 prepájajúcu oblasť s okresom Tvrdošín a cez Ružomberok s krajským mestom Žilina a stredným Slovenskom. Priamo v obci sa nenachádza železničná trať. Je vzdialená od katastra obce cca. 27,5 km smerom na juhovýchod. Samotný región nedisponuje možnosťou leteckej dopravy.

Cestná doprava

Obec leží cca 20 km južno od okresného mesta Námestovo. Z dopravného hľadiska obec leží mimo hlavnú cestnú sieť. Obec Rabčice je napojená na nadradený dopravný systém – na cestu I/78 (Or. Podzámok – Or. Polhora, št. hranica) cestou III/52014. Rabčice sa rozprestierajú pozdĺž štátnej cesty III. Triedy č. 52014, ktorá sa za obcou končí: Štátna cesta, ktorá vedie z Rabče má šírku 5- 5,5 m s krajnicami 0 – 0,5m. Povrch vozovky štátnej cesty je živičný (alfaltový koberec) pomerne dobrej kvality. Krajnice pokiaľ sa nachádzajú sú štrkové. Na jestvujúcich komunikáciach je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rorprestretím nového živičného krytu, kde bude možné upraviť oblúky. Miestne komunikácie je potrebné rozšíriť a spevniť povrchovú štruktúru ciest. Na miestnych komunikáciach bolo potrebné zabezpečiť funkčnosť dažďovej kanalizácie, čo sa v priebehu minulých rokov podarilo vykonať. V našej obci sa urobilo za posledné roky 10 km rigolov a 7,5 km ciest a z toho živcový kryt na 4,5 km ciest.

Prímestská doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na okresné mesto Námestovo, denne celkovo cca. 20 krát v pracovných dňoch a cca. 3 krát v dňoch pracovného pokoja. Bez prestupu majú možnosť využiť obyvatelia priamu linku do mesta Námestovo 10 krát. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 5:04 hodine a posledný o cca. 21:08 hodine. V dňoch pracovného pokoja odchádza prvý autobus o 4:55 a posledný o 21:08. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine v meste Dolný Kubín, prípadne Tvrdošín a Trstená.

Letecká doprava

Najbližšie letiská sú v Žiline (100,7 km) a v Poprade (141,0 km). Medzinárodné letisko Poprad -Tatry je najvyššie položeným medzinárodným letiskom pre dopravné lietadlá v Európe (leží vo výške 718 m.n.m., čo je o cca 150 m vyššie ako rakúsky Innsbruck). Napriek tomu prilety a odlety nevyžadujú špeciálne postupy ani kvalifikáciu posádky, pretože Popradská kotlina je široká a umožňuje priblíženie v ose dráhy. Betónová vzletová a pristávacia dráha 09/27 je 2600 m dlhá a 45 m široká. Uhol zostupu je 3,5o a pre dráhu 27 je k dispozícii navigačné zariadenie ILS I. kategórie.

Letisko je otvorené celoročne, technicky je schopné vybaviť väčšinu lietadiel na krátke a stredné trate s kapacitou do cca 200 cestujúcich (napr. Airbus A320, Boeing 737, MD-83, TU-154, TU-204 a iné), pričom maximálna hodinová kapacita budovy terminálu, ktorá bola naposledy rekonštruovaná v roku 1993, je 300 cestujúcich (150 na odlet/150 na prilet).

Vďaka svojej geografickej polohe má letisko Poprad -Tatry mimoriadne dobré poveternostné podmienky, často leží nad hranicou hmly a využívajú ho ako náhradné letisko lietadlá pôvodne smerujúce do Košíc, Sliača, Žiliny, či dokonca Bratislavy. Základné technické a kapacitné ukazovatele prezentuje nasledujúca tabuľka 1.

Tab. 2 Technické parametre letiska Poprad

Poloha letiska	490425N 0201428E	
	5 km západne od centra mesta Poprad	
ICAO skratka letiska	LZTT	
IATA kód letiska	TAT	
Nadmorská výška	718 m (2 356 ft)	
Prevádzková doba	denne od 07:00 do 19:00 miestneho času	
	na vyžiadanie vopred aj mimo tohto času	
Povolený druh prevádzky	IFR/VFR, deň/noc	
Požiarňa kategória letiska	CAT 5 na vyžiadanie vopred CAT 7	
Vzletové a pristávacie dráhy	VPD 09/27	betón 2 600 x 45 m
	VPD 07R/25L	tráva 760 x 35 m
	VPD 07L/25R	tráva 760 x 45 m
Počet stojísk na vybavovacej ploche	4	
Kapacita terminálu	300 cestujúcich/hod (150prílet / 150odlet	
Zdroj: Letisko Poprad, 2005		

Letisko Žilina je verejné medzinárodné letisko pre leteckú dopravu. Služi pre región severozápadného Slovenska s približne 1,2 mil. obyvateľov.

Letisko Žilina je využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce a činnosť letectva Armády SR. Obchodné využitie, zabezpečenie prevádzkových služieb a technickú obsluhu letiska Žilina vykonáva Letisková spoločnosť Žilina, akciová spoločnosť, ktorá je prevádzkovateľom letiska.

Letisková spoločnosť Žilina a.s. je súkromnou akciovou spoločnosťou podľa Obchodného zákonníka so špecifikami a odlišnosťami, ktoré upravuje zákon č. 136/2004 Z.z. o letiskových spoločnostiach a o zmene a doplnení zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z.z. (ďalej len „Zákon o letiskových spoločnostiach“).

Do budúcnosti sa plánuje s predĺžením vzletovej a pristávacej dráhy, s rekonštrukciou a výstavbou odbavovacích zariadení. Predpokladá sa pristavanie civilných lietadiel strednej triedy. V koncepcii rozvoja leteckej dopravy sa uvažuje s intenzívnejším využívaním letiska na účely stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania pre účely civilného letectva, kde najdôležitejšiu úlohu zohrá Žilinská univerzita.

Letiská v súčasnosti využívajú rôzni záujemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci.

2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Environmentálna legislatíva stanovuje podmienky, ktorých cieľom je zabezpečiť vhodné správanie sa fyzických a právnických osôb vo viac, či menej človekom ovplyvnenom prírodnom prostredí so snahou dosiahnuť optimálny vzťah medzi ekonomickou, sociálnou a environmentálnou dimenziou rozvoja, ako hlavného princípu koncepcie trvalo udržateľného rozvoja ľudskej spoločnosti.

Územie Hornej Oravy, v ktorom obec Sihelné leží, z hľadiska prírodných podmienok predstavuje krajinu s rôznorodými podmienkami, s rôznym stupňom jej ochrany, využívania a mierou zaťaženia, čo so sebou prináša tiež rozdielnú kvalitu životného prostredia. Každá firma, či inštitúcia je tak umiestnená do prostredia so svojimi osobitými vlastnosťami, ktoré sa v podstatnej miere postupne odrážajú v legislatívnych limitoch a požiadavkách uplatňovaných orgánmi verejnej správy.

Územie Hornej Oravy ako významný región s význačnými prírodovednými, krajinárskymi i etnografickými hodnotami bolo vyhlásené vyhláškou 14/1978 Zb. a územie vymedzené novelizáciou vyhlášky 110/1979 Zb. za Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava. S poľským Babiogorským parkom narodowym tvorí bilaterálne chránené územie. CHKO Horná Orava sa rozprestiera v okrese Dolný Kubín na rozlohe 70332 ha. Člení sa na Štyri podoblasti s diferencovanými ochrannými podmienkami.

Podoblasť, č. I Sa nachádza prevažne na lesnom pôdnom fonde, kde dominantnou činnosťou je využívanie lesného fondu. Ochranná činnosť v tejto podoblasti sa najmä zameriava na usmerňovanie hospodárskeho využívania, sprístupňovanie porastov a na udržanie jestvujúceho genofondu drevín a živočíchov

Podoblasť č. II je významná hlavne z hľadiska krajinárskeho pohľadu na geosystém. V tejto oblasti sa intenzívne hospodári, ale poľnohospodársku činnosť, treba vykonávať tak, aby sa nenarušil súčasný krajinný charakter.

Podoblasť č. III zahŕňa severovýchodnú časť Oravskej priehrady so zameraním na ochranu generačných lokalít avifauny najmä v období hniezdenia.

Podoblasť č. IV je svojou výmerou z celej CHKO najrozsiahlejšia. V tejto podoblasti sa nachádza väčšina obcí a je tu sústredená poľnohospodárska veľkovýroba i ostatné antropické činnosti.

<http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkoho1/page2.html>

Územie chránenej krajinej oblasti Horná Orava (ďalej len „chránená krajinná oblasť“) sa nachádza v okrese Námestovo v katastrálnych územiach Beňadovo, Bobrov, Breza, Hruštín, Klin, Krušetnica, Lokca, Lomná, Mútne, Námestovo, Námestovské Pilsko, Novoť, Oravská Jasenica, Oravská Lesná, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Rabča, **Rabčice**, Sihelné, Slanica, Vaňovka, Vasil'ov, Vavrečka, Zákamenné a Zubrohlava, v okrese Tvrdošín v katastrálnych územiach Dolný Štefanov, Hladovka, Liesek, Oravské Hámre, Osada, Suchá Hora, Trstená a Ústie nad Priehradou.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Územným plánovaním sa najmä:

- rieši usporiadanie územia,
- určujú zásady využívania územia,
- koordinujú rôzne činnosti tak, aby boli v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území, s osobitným zreteľom na:

- starostlivosť o životné prostredie
- dosiahnutie ekologickej rovnováhy
- zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja pre šetrné
- využívanie prírodných zdrojov
- a zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

Z cieľov a úloh územného plánovania definovaných zákonom je zrejmé, že územné plánovanie je oveľa širší a významnejší nástroj ako laická verejnosť zvykne predpokladať, ktorým sa reguluje rozvoj územia. Pod rozvojom územia sa nemyslí len jeho využívanie pre potreby človeka, ale aj zachovanie priaznivého životného prostredia.

Územné plánovanie je nástroj na zabezpečenie dobrého životného prostredia, živej aj neživej prírody, pre všetkých, nielen pre dnešné, ale aj pre budúce generácie. Takéto poslanie územného plánovania však v praxi neraz nechápu ani samotné orgány územného plánovania a niekedy dokonca ani zainteresovaná verejnosť. Preto sústavne narastá najmä úloha verejnosti, aby sa podieľala na územnom plánovaní, aby ovplyvňovala tvorbu takých územných plánov, ktoré budú naplňovať všetky významné ciele a úlohy, nielen niektoré investičné, alebo ekonomické, ale aj environmentálne a sociálne ciele.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Rámcovou právnou normou v oblasti kvality ovzdušia na Slovensku je teda v súčasnosti platný zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Tento zákon stanovuje ciele, definície a zodpovednosť jednotlivých subjektov v oblasti monitorovania, hodnotenia a riadenia kvality ovzdušia.

Podľa zákona č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (§19, ods.2, písm. d) má prevádzkovateľ veľkého a stredného povinnosť oznamovať obvodnému úradu životného prostredia vždy do 15. februára bežného roka úplné a pravdivé informácie o zdroji, emisiách a dodržiavaní emisných limitov a emisných kvót za uplynulý kalendárny rok. Obvodný úrad životného prostredia spracované údaje predkladá v elektronickej forme poverenej organizácii MŽP SR, ktorou je SHMÚ – správcovi centrálnej databázy Národného emisného inventarizačného systému (NEIS). Množstvo emisií znečisťujúcich látok emitovaných z malých zdrojov v priebehu jedného kalendárneho roka vyhodnocuje SHMÚ na základe množstva a kvality predaných tuhých palív maloodberateľom a domácnostiam, ktoré predkladajú obvodnému úradu životného prostredia jednotliví predajcovia a zo spotreby zemného plynu pre obyvateľstvo.

Najviac, životné prostredie zaťažujúcimi zdrojmi sú nevhodne alokované prevádzky v meste Ružomberok, Dolný Kubín a Námestovo. Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v oblasti, s vysoko negatívnym vplyvom na vegetáciu, organizmy, pôdu a vodu, je papierenský priemysel v Ružomberku. K hlavným zdrojom znečistenia priamo v intraviláni

obce možno zaradiť hlavne v zimných mesiacoch domácnosti vykurované fosílnymi palivami.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu.

Riadením odpadov sa zaoberajú aj nasledovné právne normy:

- Zákon č. 553/2001 Z. z. a zákona č. 96/2002. Z. z.,
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zo zákona o odpadoch
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z. z. o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov,
- Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie odborných posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb,
- Vyhláška MŽP SR č. 516/2001 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu
- Oznámenie MŽP SR č. 75/2002 Z. z. o výnose č. 1/2002, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov,
- Zákon NR SR č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov,
- Smernica MŽP SR č. 8/1996-2.3., ktorou sa vydáva zoznam odkalísk, na ktoré sa vzťahuje platenie poplatkov za uloženie odpadov podľa zákona NR SR č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov,
- Smernica MŽP SR č. 3/2001 -6.3. o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí príspevok do Recyklačného fondu,
- Oznámenie MZV SR č. 60/1995 Z. z. o pristúpení SR k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní,
- Oznámenie MZV SR č. 132/2000 Z. z. o zmene v prílohe č. 1 a o prijatí dvoch nových príloh č. VIII a IX k Bazilejskému dohovoru o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní,
- Smernica MŽP SR č. S-1/1993 o posudzovaní existujúcich skládok.

Tab. č. 1: Subjekty zabezpečujúce nakladanie s KO

Kód odpadu	Názov odpadu	Kateg. odp.	Názov zariadenia
20 03 01	ZKO	O	M. Murín
20 01 01	papier a lepenka	O	Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava
20 01 02	sklo	O	Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava
20 01 39	plasty	O	Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava
20 01 40	kovy	O	Zberné suroviny a.s.
20 01 23	vyrad. zar. obs. chlór. uh	N	Peter Bolek - EKORAY
20 01 35	vyr. el. a elektr. zariad. s obs. NO	N	Peter Bolek - EKORAY
16 01 03	opotrebn. pneum.	O	Združenie BIELA ORAVA, pre všestranný rozvoj obcí regiónu Biela Orava

Obec v súčasnosti uskutočňuje separáciu TKO. Prvý krát začala so separáciou v roku 2002, kedy sa podarilo vyseparovať 259 ton TKO. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Marián Murín, Hviezdoslavova 52/10 a likvidáciu TKO zabezpečujú Technické služby Námestovo.

Tab. 2 Objem vyprodukovaných odpadov v obci Rabčice od 2008 do 2012 (v tonách)

Ukazovateľ/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Komunálny odpad	262	264	293	322	318
Separovaný odpad	28	44	37	38	55
OcÚ Rabčice					

Zber objemných KO, resp. zber DSO zabezpečuje obec prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov, rozmiestňovaných na určených miestach v obci podľa potrieb obyvateľov, a to minimálne dvakrát v priebehu kalendárneho roka, v súlade s ustanovením § 39 ods. 5 zákona o odpadoch. Občania sú informovaní miestnym rozhlasom.

Obec má zavedený a zabezpečuje triedený zber KO pre plasty, sklo, papier a lepenku a železné a neželezné kovy. Na separovanie plastov, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu dodáva do domácností 1 plastové vrece modrej farby. Obec tieto vrecia odovzdáva jednotlivým domácnostiam. Interval odvozu je 1x mesačne. Vrecia občania zhromažďujú na jednom vopred dohodnutom mieste, ktoré je oznamované miestnym rozhlasom. Obec zabezpečuje informovanosť občanov o dátume vývozu miestnym rozhlasom. Sklo sa zbiera do 1100 l veľkoobjemových kontajnerov. Počet kontajnerov je určený 1 ks kontajnera na 500 obyvateľov. Kontajnery sú umiestnené pri obecnom úrade. Vývoz je 1x mesačne. Papier a lepenka sa zbiera do plastových vriec oranžovej farby, ktoré sú dodávané každej domácnosti. Interval vývozu je 1x mesačne. Obec informuje obyvateľov o dátume vývozu. Železné a neželezné kovy sa zbierajú do veľkorozmerného kontajnera, ktorý zabezpečuje firma, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu. Kontajner je pristavený na dohodnuté zberné miesto, ktoré je vopred ohlásené miestnym rozhlasom. Interval vývozu sa vykonáva podľa potreby občanov. Povinnosť obce zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu

biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO) je realizovaná, v súlade s ustanovením § 39 ods. 18 zákona o odpadoch, domácim kompostovaním týchto odpadov priamo na pozemkoch/záhradách obyvateľov obce.

Okrem uvedeného obec zabezpečuje zber vybraných druhov KO: a to elektroodpad, šatstvo a textilie, opotrebované batérie a akumulátory, obaly a kovové obaly a pneumatiky.

Elektroodpad, opotrebované batérie a akumulátory, obaly a kovové obaly sa zbierajú od domov, interval vývozu je 2x ročne. Šatstvo a textilie sa zbierajú do oranžových plastových vriec, ktoré sú dodávané domácnostiam. Interval vývozu je 1x za mesiac. Občania sú vopred informovaní miestnym rozhlasom. Zber pneumatík sa realizuje podľa potrieb obyvateľstva. Pneumatiky sú zhromažďované na jednom zbernom mieste, ktoré je včas oznámené miestnym rozhlasom.

Do budúcnosti plánuje obec zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu, čo by pozitívne vplývalo na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Lesné hospodárstvo

Lesy v tomto kraji boli vždy jedným z hlavných fenoménov prírody, ktorý sa podieľal na obraze krajiny a zároveň k nemu smerovali prvotné záujmy človeka pri zabezpečovaní svojej existencie. Preto obraz súčasného lesa je výsledkom spolusúčinnosti pôsobenia prírodných síl a spôsobu realizácie exploatačných snáh ľudí.

Po skončení ľadovej doby v preboreálnom až boreálnom období bola klíma ešte chladná a vegetácia mala tundrový charakter machmi, lišajníkmi, riedkymi zárastami zakrpatených smrekov, kosodreviny a plazivých briez. Na konci boreálu až atlantiku dochádza k značnému otepleniu (v priemere bolo o +3 °C teplejšie ako dnes, vyšším zrážkam, a teda pribúda vlhkosti. Tieto klimatické meny vplývali aj na druhovú skladbu a výškovú zonálnosť. V lesných porastoch vyšších polôh Babej hory sa presadzuje buk. Popri smreku je veľmi vitálna jedľa a smrekovec. Horná hranica lesa sa posúva značne vyššie a vzrastné zapojené porasty sa nachádzajú aj na vrchole.

Ku koncu atlantiku až v subboreále ubúdalo vlhkosti, teplota oproti súčasnosti ostávala zvýšená (o 1-2 °C). Začínala sa tvoriť súčasná vegetačná stupňovitosť. V nižších polohách pod Babou horou získava prevahu jedľa a buk, ktoré udávajú základný ráz krajiny. Vo vyšších polohách dominuje smrek a na vrchole silne vyvinuté zárasty kosodreviny. V subatlantiku a v mladšom atlantiku sa klíma ochladzovala, vegetačná zonálnosť dostávala takú podobu, akú by mala bez činnosti človeka aj v súčasnosti.

Človek je s lesom spätý od prapočiatku svojej existencie a v tejto oblasti sú stopy po osídlení už v dobe bronzovej (900 - 700 r. pred n. l.). V tomto období však k podstatným tlakom na okolité lesy ešte nedochádza. Zásadný obrat nastáva v 17 storočí, keď v rámci valašskej kolonizácie sa lesy kľujú, vypaľujú a premieňajú na horské pasienky. Aj tu sa znížila horná hranica lesa, vo vyšších polohách sa odstránila kosodrevina a plochy sa využívali ako pasienky pre dobytok a najmä ovce. Odtiaľ pochádza súčasné pomenovanie jednotlivých častí (Rabčická hoľa, Šťaviny Volská cesta a pod.).

Prvý písomný doklad o drevinnom zložení pochádza zo súpisu lesov, ktorý vykonal oravský komposesorát v roku 1793. V tom čase boli v oblasti Babej hory zmiešané jedľobučiny so smrekom (k. ú. Oravská Polhora), pričom v porastoch prevláda jedľa nad bukom a smrekom. V prístupnejších miestach okolia (k.ú. Rabčice) boli už aj vtedy lesy pozmenené - jedľosmrekové so značnou prevahou smeka nad jedľou bez buka.

Súčasný dospelý porast v prevažnej miere tvoria odveké smrekové monokultúry. Novozakladané porasty sú smrečiny so stanovištne požadovaným zastúpením jedle, buka a vtrúseným javorom horským. Smrek je tu veľmi vitálnou drevinou, dobre sa zmladzuje a potláča ostatné dreviny, aj tie, ktorých prítomnosť je ekologicky odôvodnená.

Terajší obraz lesov v plnej miere nesie znaky ľudskej činnosti so všetkými jej negatívnymi dosahmi na ekologickú stabilitu porastov i estetiku krajiny.

Významným problémom je environmentálny dopad hospodárskej činnosti. Podobne ako vo všetkých oblastiach Slovenska, aj tu sa prejavuje jej negatívny vplyv. Vysoké hodnoty oxidu siričitého spôsobujú nadmernú kyslosť dažďovej vody s negatívnym vplyvom hlavne na spoločenstvá ihličnatých lesov. Kyslé dažde spolu s pôsobením biologických škodcov spôsobujú vysychanie lesného porastu. Ten následne nemôže plniť svoju akumulačnú funkciu a spolu so zvyšujúcimi sa emisiami oxidu dusíka pôsobí na znižovanie objemu zrážok. Zmena klímy a uvedený proces má negatívny vplyv na tunajší ekosystém, ktorý hlavne v prípade rastlinstva pomaly mení svoju štruktúru a prirodzenú biodiverzitu. Územie bolo v minulosti intenzívne odlesňované, čím došlo k ústupu lesa, vzniku holín a prirodzenej sukcesii drevín.

<http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkoho1/page6.html>

PÔDA

Dlhodobé pôsobenie emisií výrazne ovplyvnilo kvalitu pôdy v obci Sihelné a jej okolí, v ktorej sa akumulovali ťažké kovy a po imitovaní spôsobili výraznú degradáciu a sekundárnu kontamináciu potravinového reťazca.

Pôdny kryt v obci tvoria kambizeme. Z ekologického hľadiska sú to pôdy cenné pre svoju nezastupiteľnú schopnosť zadržiavať a akumulovať zrážkové vody a tiež pre svoje filtračné vlastnosti. Vzhľadom na ich výskyt v svahovitých polohách sú často erodované a tým aj ohrozujúce povrchové vodné zdroje. Pri znečistení ťažkými kovmi je predpoklad ich vysokého transportu do pestovaných rastlín (vzhľadom na kyslú reakciu týchto pôd).

Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vhodné sú najmä na pestovanie jačmeňa a raže ak ide o elúviá, oblasť flyšových pieskovcov. Na hlbších svahových delúviách a elúviách sa darí lucerne, maku, repke olejnej, cukrovej repe. Kyslé variety hlbších kambizemí vyhovujú zemiakom a konope. Vhodnými plodinami sú aj ľan, šošovica a vika siata. Pšenici a kukurici sa darí len v najteplejších oblastiach ich výskytu, za predpokladu že ide o pôdy dostatočne hlboké (nad 0,6 m) a slabo kamenité.

Každá pôda chápaná ako zložka životného prostredia nie je novým pojmom. Veď celý vývoj pôdoznalectva od svojho vzniku je v podstate vývojom poznávania vzťahov medzi pôdou a ostatnými zložkami životného prostredia - tzv. pôdotvornými faktormi (klíma, rastliny a organizmy žijúce v pôde, reliéf, zvetraliny hornín, podzemná voda a aktivity človeka). Práve zo vzájomnej podmienenosti pôdy a ostatných zložiek životného prostredia vyplýva mnoho jej veľmi dôležitých funkcií, ktoré by v prípade zníženia ich účinnosti znamenali ohrozenie života.

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj a súčasne aj ekonomický a eko - sociálny potenciál Slovenskej republiky.

Po získaní členstva v EÚ sa naša pôda stala súčasťou zdrojov pôdy Európskeho spoločenstva a tým aj časťou ekonomického, ekologického a sociálneho potenciálu pôdy Európskej únie s požiadavkou na vyspelý a fungujúci systém jej ochrany a správneho využívania.

Zákon ustanovuje:

- ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania,
- ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode,
- ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie,
- postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel,
- sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Na účely tohto zákona sa napríklad rozumie:

- pôdou prírodný útvar, ktorý vzniká bezprostredne na zemskom povrchu ako produkt vzájomného pôsobenia klimatických podmienok, organizmov, človeka, reliéfu a materských hornín,
- poľnohospodárskou pôdou produkčne potenciálna pôda evidovaná v katastri nehnuteľností (ďalej len "kataster") ako orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, záhrady a trvalé trávne porasty,
- bonitovanou pôdno-ekologickou jednotkou klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti,
- rizikovými látkami v pôde prvky a zlúčeniny, ktorých prítomnosť z prírodných alebo antropických zdrojov v pôdach v určitej koncentrácii priamo alebo nepriamo vyvoláva alebo môže vyvolať nežiaduce zmeny fyzikálnych vlastností, chemických vlastností a biologických vlastností poľnohospodárskej pôdy,
- hranicou zastavaného územia obce hranica územia vytýčeného lomovými bodmi zastavaného územia obce, ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp k 1. januáru 1990.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita vody v tokoch je ovplyvňovaná produkciou priemyselných a splaškových vôd a intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou spojenou s používaním hnojív. Spomedzi sídelných jednotiek okresu je veľmi nepriaznivý stav je v meste Námestovo (vodná nádrž). V oblasti znečisťovania a ohrozovania akosti povrchových a podzemných vôd v súčasnej dobe na území celého okresu sa javí nedisciplinovanosť a nerešpektovanie zákonných noriem obyvateľmi okresu a to hlavne vypúšťaním obsahu žump do povrchových a podzemných vôd.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti, a.s..

Oblasť je významnou z hľadiska prirodzenej akumulácie podzemných vôd, ktoré sa využívajú ako pitná voda. Keďže sa v dôsledku prírodných daností dostávajú povrchové znečistenia do týchto vôd bez dostatočnej filtrácie, ich kvalita priamo závisí od vhodného spôsobu ľudskej činnosti. V prvom rade ide o poľnohospodárstvo a s ním spojenú chemizáciu. Nesprávnymi postupmi a nakladaním s priemyselnými hnojivami a a skládkami domového odpadu, ale i škodlivými zásahmi jednotlivcov, sa kvalita podzemných vôd znižuje.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 80 %. Pitná voda pre obec je zabezpečená z prameňa Babia hora, 4 pramene a palkoč. V obci je vybudovaný vodojem s objemom 400 m³.

2.6 OBYVATEĽSTVO

Oblasť ľudských zdrojov je zameraná na rozvoj, vzdelanosti, zamestnanosti a trhu práce. Oblasti identifikované na lokálnej úrovni sú relevantné s Národným plánom zamestnanosti.

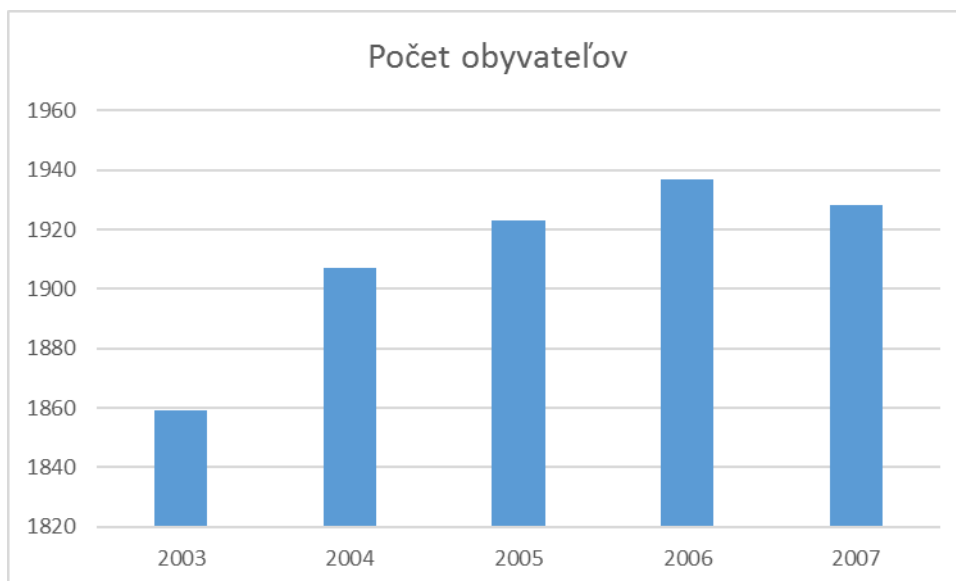
Z hľadiska vierovyznania je obec prakticky homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu. V malej miere je zastúpené iné vierovyznanie.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti, zanedbateľná časť obyvateľstva je zastúpená Poľskou národnosťou.

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. Uvedený vývoj však je charakteristický pre obec Rabčice. V súčasnosti žije v obci 1993 obyvateľov.

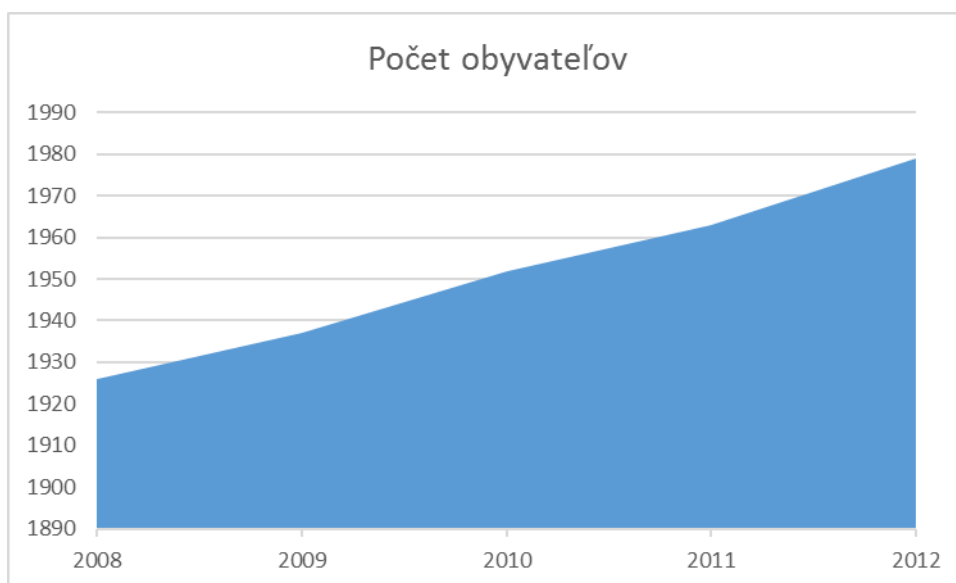
Tab.3 Počet obyvateľov v obci od roku 2003 do roku 2007 (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Počet obyvateľov	1859	1907	1923	1937	1928

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období vzrastajúci trend.

Tab. 4 počet obyvateľov v obci od 2008 do roku 2012 (počet osôb)

Ukazovateľ/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvateľov	1926	1937	1952	1963	1979

V prípade, že sa zachová doterajší trend vývoja, počet obyvateľov by sa mal v sledovanom období vyvíjať rovnomerne v smere nárastu počtu. Aj keď prognóza predpokladá určité zmiernenie nárastu, nebude mať významnejší vplyv na vývoj populačnej krivky. Z hľadiska pohlavia, permanentne mierne presahuje počet žien počet mužov. Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený úbytok obyvateľstva v obci. V tabuľke sú zobrazené počty úmrtí v obci v jednotlivých rokoch.

Tab. 5 Prirodzený úbytok obyvateľstva v obci (osoby)

Ukazovateľ/Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Úbytok	16	15	15	12	19

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje vcelku rovnomerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend.

Tab. 6 Migračný prírastok / úbytok obyvateľov (osoby)

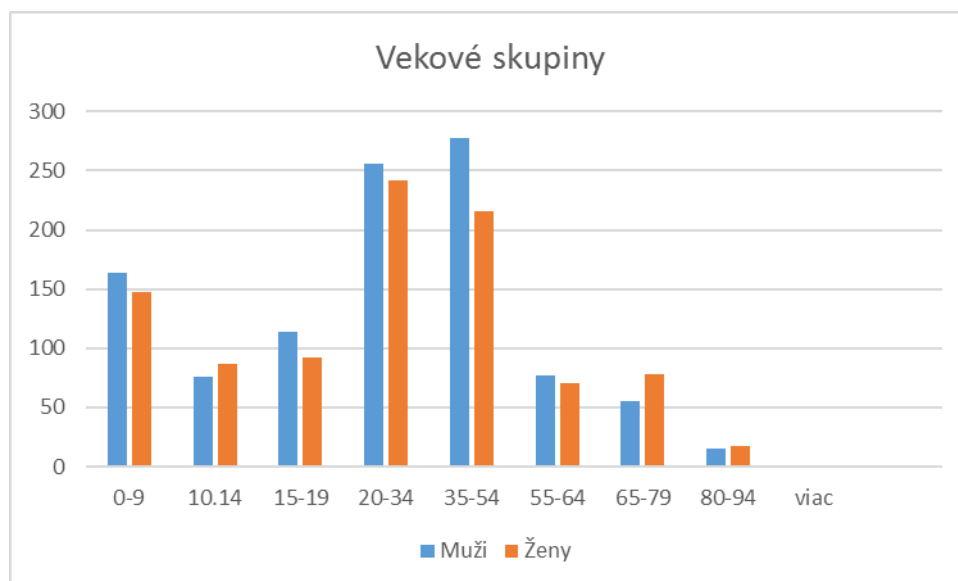
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Migračný prírastok	18	15	19	7	29

Najväčší migračný prírastok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2006. V uvedenom roku vzrástol počet obyvateľov v dôsledku migračných tendencií. Uvedený pozitívny stav súvisí s blízkou alokáciou obce pri okresnom meste Námestovo. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľstva v obci, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku.

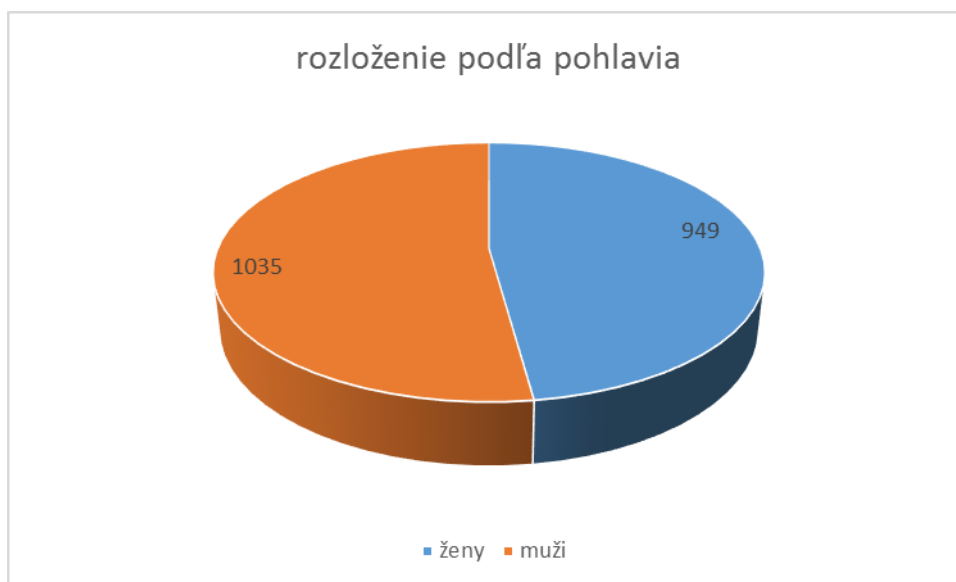
Veková štruktúra obyvateľstva obce

	0-9	10-14	15-19	20-34	35-54	55-64	65-79	80-94	viac
Muži	164	76	114	256	278	77	55	15	-
Ženy	147	87	92	242	216	70	78	17	-
spolu	311	163	206	498	494	147	133	23	-

Zdroj: ŠÚ SR sčítanie obyvateľov rok 2011

Z nasledujúceho grafu vyplýva, že obec má najviac ľudí v produktívnom veku a mládeže. Čo je veľkým plusom pre obec. Žien je v našej obci 949 a mužov 1035 čo je rozdiel 86 mužov viac ako žien. Udaje v grafe sú z roku 2011 zo sčítania obyvateľov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Takmer 98 % obyvateľstva sa hlási k Slovenskej národnosti. Čiastočne je zastúpená poľská a nemecká národnosť. Sú aj takí ktorí svoju národnosť neuviedli. Informácie sú zo štatistického úradu zo sčítania obyvateľov v roku 2011.

Obec/národnosť	slovenská	poľská	nemecká	ostané
Rabčice	1717	1	1	15

2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Do úvahy sme brali roky 2001 a 2011 kedy sa konalo sčítanie obyvateľov, aby boli výsledky presné. Ako vidíme s tabuľky, občanov bez vzdelania pribudlo za posledných 10 rokov. Naopak ubudlo občanov len so základným vzdelaním, a taktiež ubudlo vyučených. Opakom je nárast stredného odborného vzdelania bez maturity aj s maturitou a tiež pribudlo občanov s vysokoškolským vzdelaním. Čo je veľkým pozitívom pre našu obec.

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Vývoj celkovej vzdelanostnej štruktúry prezentuje nasledujúca tabuľka.

Stupeň vzdelania / rok	2001	2011
Bez vzdelania	24	500
Základné vzdelanie	504	399
Vyučení	401	265
Str. odb. bez maturity	24	231
Úplné stredné s maturitou	168	283
Vysokoškolské	45	150

Zdroj: ŠU SR sčítanie obyvateľov rok 2011

Vývoj nezamestnanosti

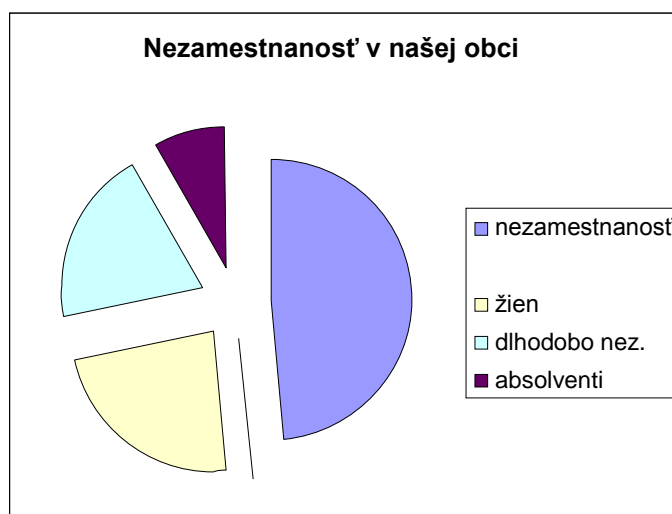
Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Žilinskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Košickým a Prešovským krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavných zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Štruktúra evidovaných nezamestnaných z hľadiska ich dosiahnutého vzdelania bola totožná s celoslovenskými štatistikami. Najväčší podiel na nezamestnanosti v obci v sledovanom období pripadal na obyvateľov so základným s stredným vzdelaním bez maturity.

Informácie z ÚPSVaR sú nasledovné:

- počet uchádzačov o zamestnanie	123
- z toho žien	59
- dlhodobo nezamestnaní	51
- absolventi škôl	21

Zdroj: ÚPSVsR

- počet ZŤP 120 (pohybovo a mentálne)
- počet občanov v HN 140
- počet rodín s deťmi, kt. sa poskytuje SP 2
(sociálne poradenstvo a súdny dohľad), (šetrenie rodinného prostredia)
- počet rodín ohrozených násilím - nie je v evidencii
- počet závislých a soc. neprispôsob. - nie je v evidencii

UKAZOVATEĽ/ROKY	2001	2003	2005	2007	2009	2011
počet nezamestnaných	171	147	112	89	95	123

Zdroj: ÚPSVaR

Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Rabčice do skupiny stredne veľkých obcí, aj napriek prejavom negatívneho migračného saldu, ktorý je výsledkom ekonomického a sociálneho rozvoja obce. Ak obec využije všetky navrhované rozvojové plochy pre výstavbu IBV a aktívne ovplyvní prisťahovalectvo obyvateľov z okolitých miest, má predpoklady dosiahnuť cca 2000 obyvateľov. Občianska vybavenosť, resp. sociálna infraštruktúra vytvára v obci podmienky pre kvalitu života obyvateľstva. Preto snaha a zámery obce Rabčice smerujú predovšetkým k rozvoju sociálnej infraštruktúry, aby mohla vytvárať kvalitnú spoločenskú, kultúrnu a obytnú funkciu. V obci na nachádza

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVR v Námestove, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Za posledné roky v absolútnom vyjadrení tu zamestnanosť mierne poklesla. V relatívnom vyjadrení sa v sledovanom období štruktúra zamestnanosti

v priemyselnom odvetví vyvíjala nasledovne. Najviac obyvateľov v obci je zamestnaných v oblasti textilného a odevného priemyslu a v potravinárstve.

Odvetvie/Roky	2011
<i>nezamestnaní</i>	171
Študenti na stredných a vysokých školách	153
dôchodcovia	317
pracujúci	627
Materská dovolenka	9
Rodičovská dovolenka	83
Deti do 16 rokov	518
Ekonomicky aktívni	807

Zdroj: ŠU SR sčítanie obyvateľov rok 2011

2.8 BÝVANIE

Od roku 2008 do roku 2012 bolo v obci Rabčice vydaných 43 stavebných povolení.

Rozvoj v oblasti výstavby bytov

Nakoľko obec nemá dostatočné prostriedky na rozvoj bytového fondu, vo väčšine prípadov sa uskutočňuje výhradne z prostriedkov jednotlivých domácností.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu v roku 2012. V obci bolo v roku 2012 evidovaných 635 domov, z čoho 177 domov bolo neobývaných. V obci sa nachádzajú bytové domy, v ktorých sa nachádza 24 bytov.

Tab. 7 Domový a bytový fond (byty, domy) v roku 2006				
Ukazovateľ / Domy	Domy spolu	Neobývané domy	Byty spolu	Neobývané byty
Počet domov	635	177	24	2

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadalo 4 osoby, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 25 m².

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 124/1996 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov a zo Sektorového operačného plánu pre oblasť rozvoja bývania, vypracovaného Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR na obdobie rokov 2000 – 2006.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť – dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

V obci pôsobí niekoľko podnikateľských subjektov. Vo väčšine prípadov sa jedná o malých a drobných podnikateľov a živnostníkov, ktorý sa orientujú predovšetkým na poskytovanie služieb občanom v obci.

Roľnícke družstvo Babia hora Rabčice
 SHR /Súkromne hospodáriaci roľníci/
 Urbár Rabčice, pozemkové spoločenstvo
 Rabčice STRED s.r.o.
 Slovenská pošta, š.p. Banská Bystrica
 Rímskokatolícka cirkev, farnosť Rabčice
 Základná škola s materskou školou Rabčice
 Základná organizácia Slovenského zväzu včelárov, v obci Rabčice –počet členov 26
 Poľovnícke združenie Rabčice –počet členov 29
 Jolana Turacová – Kvetinárstvo
 Anna Ogurková –TEXTIL
 AMITO, Milan Turac
 Rozličný tovar, Jolana Škorvánková, Rabčice č. 490
 BRILIANT, Karol Sahuľ, Rabčice
 Predajňa COOP Jednota Námestovo SD, Rabčice č. 157
 Predajňa COOP Jednota Námestovo SD, Rabčice č. 363
 GORAL PUB, Gonšenica Rastislav, Rabčice č. 195
 Bar Končiny
 AUTODOPRAVA, Bublák Anton, Rabčice č. 329
 Daniela Genzorová, ubytovanie, Rabčice č. 328
 Rozličný tovar, Miroslava Chromčáková, Rabčice č. 453
 BRILANT, Briliak Miloš, Rabčice č. 582

Funkciu zásobovania obce základným spotrebným tovarom plní niekoľko malometrážnych predajní.

2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

Tab. 8 Celkový počet žiakov v materskej škole od roku 2008 do 2012.

Ukazovateľ/Roky	2008	2009	2010	2011	2012
Výdavky	65	60	61	54	58

V obci pôsobí jedna základná škola a jedna materská škola, ktoré sa nachádzajú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Materská škola má kapacitu 55 žiakov, základná škola je s kapacitou 400 žiakov. Škola je vybavená počítačovou učebňou a s pripojením na Internet. V škole sa uskutočňuje rôzna krúžková, spoločenská a športová činnosť.

Tab. 9 Celkový počet žiakov v základnej škole od roku 2008 do 2012.

Ukazovateľ/Roky	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Výdavky	303	289	296	296	287

Čo sa týka materiálneho vybavenia, postupne zastaráva a stáva sa nevyhovujúcim z hľadiska jeho ďalšieho využitia na pedagogické účely. V priebehu budúcich rokov obec plánuje postupnú obnovu a doplnenie materiálneho vybavenia, aby škola spĺňala bežné štandardy základných škôl.

Celkové výdavky od roku 2008 do roku 2012 prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 10 Celkové výdavky základnej školy od roku 2008 do roku 2012 (v tis. Sk/€).

Ukazovateľ/Roky	2008	2009	2010	2011	2012
Výdavky bežné	-	469 402	495 166	523 145	522 811
Výdavky kapitálové	-	0	0	4500	3000
Príjmy	-	11 203	16 382	16 583	10 400

Z dôvodu nízkych finančných možností obce a nedostatočných normatívnych príspevkov na žiaka z ministerstva školstva SR (ktoré nepostačujú ani na úhradu bežných výdavkov spojených s činnosťou školy), sa predpokladá uskutočňovanie s pomocou štrukturálnych fondov Európskej únie.

2.11 SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. Nasledujúca tabuľka prezentuje výdavky obce na zabezpečenie sociálnych služieb.

Tab. 11 Celkové výdavky obce na zabezpečenie sociálnych služieb od roku 2009 do roku 2013 (v €).

Ukazovateľ/Roky	2009	2010	2011	2012	2013
Výdavky	14343,59	15160,23	11977,41	5722,82	5202,83

Poskytovanie sociálnych služieb v obci:Terénna sociálna práca - opatrovateľská

Poskytuje: Obec Rabčice

Kontaktná osoba: Marta Chromeková

Telefón: 043/5594205

Prevádzkové hodiny: pondelok, streda, piatok – 7.00 – 15.30 hod.

Utorok, štvrtok - 7,30 – 12,00 hod.

Charakteristika: Sociálny pracovník spolu so sociálnou komisiou posúdi povahu problému u fyzickej osoby, rodiny alebo komunity – poskytne základné informácie o rôznych možnostiach riešenia problému a podľa potreby sprostredkuje pomoc alebo aj odporučí. Od januára 2009 je v platnosti zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorý zavádza do posudzovania odkázanosti občanov na pomoc inej fyzickej osoby väčšiu spravodlivosť a transparentnosť vo vzťahu k poskytovaniu opatrovateľskej služby. Obec Rabčice spĺňa všetky podmienky na poskytovanie opatrovateľskej služby. Výkon opatrovateľskej služby sa vykonáva podľa štandardov terénnej sociálnej práce.

	2008	2009	2010
Počet opatrovaných	7	7	7
Finančná úhrada obce/€	336 870 SK	13 277 €	14 895€
Finančná úhrada opatrovaného/€	32 901 SK	1600 €	2058 €
Náklady spolu/€	10 090 SK	11 677 €	12 837 €

Zdroj: OcÚ Rabčice

Neprispôsobivý občania

Ide o ľudí nachádzajúcich sa v sociálnych zložitých životných situáciách, ktorí sú neprispôsobiví spoločenským normám. Sú to väčšinou občania bez vzťahov, osamelí, bez plánov a perspektívy, s nízkou sebadôverou a bez pracovných návykov.

Neprispôsobivý občania	2009	2010
ženy	2	4
muži	5	6

Zdroj: OcÚ Rabčice

Charakteristika služby: úzka spolupráca starostu obce so sociálnym kurátorom

1. UPSVaR – oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
 - Dohodne návštevu krízového centra
 - Telefonicky sa spojí s neprispôsobivým a oznámi návštevu v centre
 - Dohodne návštevu u odborného lekára
 - Dohodne návštevu na UPSVsR ako uchádzač o zamestnanie
 - Prihlásenie na oddelenie pomoci v hmotnej núdzi
 - Vypracuje plán práce s klientom

- Poskytne poradenstvo v rámci zákona 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele
 - Pomoc pri riešení osobných problémov
 - Zaradenie na aktivačné práce
 - Vedenie spisovej agendy a pravidelné stretnutia
2. Obec – starosta obce, sociálny pracovník a sociálna komisia
- V spolupráci so sociálnym kurátorom vybaví potrebné doklady k poberaniu dávky v hmotnej núdzi
 - Pomôže s návštevou u praktického a odborného lekára
 - Informuje UPSVaR o situácii
 - Zaradí na aktivačné práce
 - Vede písomnú agendu a pravidelné stretnutie

Rodiny s deťmi a dysfunkcia rodín

Od 1.1.2007 obec začala **poskytovať príspevok pri narodení dieťaťa** ako finančnú podporu mladým rodinám. Tento príspevok je určený deťom, ktoré majú v našej obci trvalý pobyt.

	2007	2008	2009	2010
Počet príspevkov	25	26	36	24
Celkový fin. objem	25000 Sk	26000 Sk	2160 €	1440 €

Zdroj: OcÚ Rabčice

Jednorazová dávka v sociálnej núdzi – poskytuje Obec Rabčice. Dávka je poskytovaná vo finančnej alebo vecnej forme priamo žiadateľovi.

	2007	2008	2009	2010
Počet pod.žiadostí	2	1	1	1
Celkový fin. objem	14 000 Sk	8 000 Sk	232 €	133 €

Zdroj: OcÚ Rabčice

Občania v dôchodkovom veku

Príspevok pre dôchodcov – poskytuje Obec Rabčice. Príspevok je vo forme posedenia dôchodcov, darček a občerstvenie. Obec začala od septembra 2007 organizovať spoločné stravovanie – zabezpečovanie stravy pre občanov, ktorým stravovanie nie je možné zabezpečiť inak. Jedná sa o rozvoz stravy zo zariadenia školského stravovania pre dôchodcov a hendikepovaných občanov. Obec vyčlenila na uvedenú činnosť vozidlo a pracovníka, ktorý stravu rozváža v obedároch dôchodcom priamo domov. Taktiež v rámci

aktivačných prác zabezpečila pracovnú silu do školskej jedálne (ktorej je zriaďovateľom), ktorá pripravuje jedlo do obedárov. Obec má taktiež vyčlenený finančný príspevok manželom pri príležitosti 50. výročia sobáša a to finančnú čiastku 35 €/1 manž. pár. Za túto čiastku obec kúpi vecný dar, ktorý osobne doručí manželom.

Spolupráca s mimovládnyimi organizáciami a akreditovanými subjektmi DSS Novot' č. 976 – zlúčené zariadenie sociálnych služieb

Zariadenie má vlastnú stravovaciu prevádzku, poskytuje stravu racionálnu, šetriacu, diétnu a inú. Priemerný denný počet pripravovaných jedál je 150 obedov a 105 večerí. Budova má 2 rehabilitačné miestnosti so štandardným vybavením, služby vykonávajú na základe odporúčania odborného lekára, vykonávajú ich zdravotné a rehabilitačné sestry. Kapacita zariadenia je 110 miest. Rozsah poskytovaných služieb je s celoročným pobytom. Počet zamestnancov 53. Zariadenie umožňuje otvorený kontakt nielen s príbuznými, ale aj s ostatnými občanmi obce novot' a okolia. V zariadení pracuje občianske združenie pelikán – novot'. Služby

Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Novot' poskytuje sociálne služby v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

- sociálne služby, sociálna rehabilitácia ,
- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
- ubytovanie, stravovanie, upratovanie,
- pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
- osobné vybavenie,
- utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí,
- opatrovateľská a ošetrovateľská starostlivosť,
- pracovná terapia,
- kaderníctvo, pedikúra, masáže,
- kultúrne podujatia, výlety,
- záujmová činnosť

Kontakty: Tel.: 043/5590197, 43/5590287,

e-mail: ddnovot@vuczilina.sk

Umiestnenie našich občanov v jednotlivých rokoch:

Roky	2008	2009	2010	2011
Občania Rabčice	5	3	1	1

Sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela

Zriaďovateľ: UPSVaR Námestovo

Oddelenie: sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately

Adresa: Námestie A. Bernoláka, Námestovo

Kontaktná osoba: Mgr. Valéria Hečková

Oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately rozhoduje o výchovných opatreniach podľa osobitných predpisov, podáva podnet na súd na zrušenie ústavnej starostlivosti vykonáva:

- sociálnu prevenciu (vyhľadávanie, nápravná činnosť)
- poradenstvo pri riešení rodinných problémov a sociálnych problémov
- odborné poradenstvo rodinám, v ktorých je vážne ohrozená výchova dieťaťa
- zabezpečenie náhradnej rodinnej starostlivosti
- vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka

Prevencia kriminality

Zriaďovateľ: MV SR – Obvodné oddelenie Policajného zboru Námestovo

Adresa: Mláka 7/5, Námestovo

Tel. kontakt : 0961/47 1111

Prevencia predstavuje vedecky zdôvodnené, cieľavedomé, zámerné, plánovité a koordinované pôsobenie na príčiny a podmienky kriminality s cieľom predísť im, odstrániť ich, alebo ich vhodnými formami a metódami pôsobenia aspoň s častí eliminovať a prípadne ich negatívne prejavy obmedziť.

2.12 KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Celkové ročné výdavky na zabezpečenie kultúry v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 12 Výdavky na zabezpečenie kultúry v obci od roku 2009 do 2013 (v €).					
Ukazovateľ/Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Výdavky	5776,82	4588,16	10188,67	7376,09	8481,83

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Jeho kapacita je 200 osôb. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Rekonštrukcia budovy bude vyžadovať výmenu podláh, kúrenia, zateplenie budovy, obnovu interiéru. Je finančne náročná položka a obec zatiaľ neplánuje rekonštrukciu nakoľko je plánovaná výstavba nového kultúrneho strediska v obci.

Kultúrny dom slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, folklórne slávnosti pod Babou horou, atď.. Do budúcnosti plánuje obec zaviesť viacero pravidelných kultúrnych akcií, ako Dni obce, prípadne družobné kultúrne slávnosti s priľahlými obcami v Poľskej republike.

V obci sa nachádza kostol, ktorý pokrýva duchovnú stránku kultúrneho života v obci.

Folklórna skupina Rovňan

Folklórny súbor (FS) bol založený v roku 1983. S primáškou Valériou Baľakovou. Samostatne i s kolektívom vystupovali manželia Ján a Angela Tropkovci. Ján hral na heligonke a Angela spievala rabčické piesne. Staré obyčaje sú živé práve vďaka folklórnym skupinám a jednotlivcom, ktorí vo svojej činnosti čerpajú z bezodnej studnice krás ľudového umenia. Ťažko spočítať vystúpenia a spoločenské akcie, pri ktorých FS Rovňan spoluúčinkovala, alebo programy a zvykoslovné pásma, ktoré od roku 1983 sama vytvorila a zrealizovala. FS nikdy nechýba pri akciách, ktoré organizuje Obecný úrad v Rabčiciach, či je to už stavenie mája, Deň matiek, sv. Mikuláš, pri stretnutia dôchodcov alebo jubilantov.

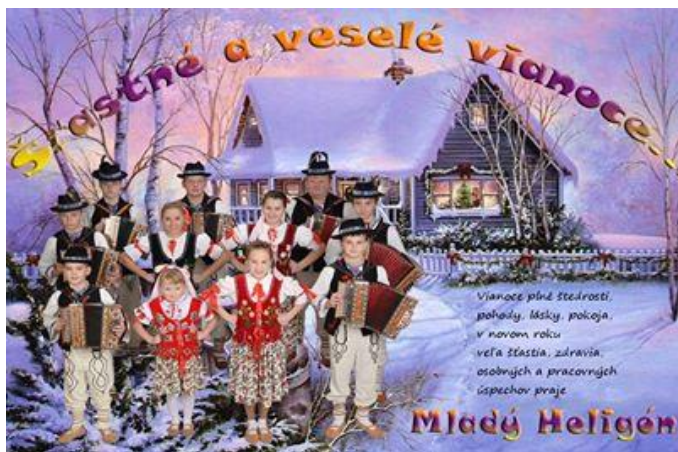
Detský folklórny súbor Kašunka

Bola založená v roku 1985. v roku 1989 tento detský súbor vystupoval s pásmom hudby, spevov a tancov na Plese Oravcov v Bratislave, kde mal veľký úspech. Súbor vystupuje na Podrozáčských folklórnych slávnostiach v Zuberici, na festivaloch v Detve, Martine, na regionálnych súťažiach v Žiline, a na obecných podujatiach ako sú: deň učiteľov, MDŽ, deň matiek, karnevaly, posedenia dôchodcov, rôzne oslavy a jubileá.

Mladý heligón

Jeho vznik sa datuje v roku 2002 a zoskupuje mladšiu generáciu, ktorá vystupuje nielen v obci na rôznych podujatiach, ale i mimo nej na rôznych súťažiach. Je pod vedením Miroslava Tropeka. Vydali už 3 CD nosiče a krstným otcom je skupina Drišľak. Reprezentujú našu obec na rôznych celoslovenských ale aj zahraničných súťažiach, kde dosahujú krásne úspechy.

Spolky a záujmové združenia

Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ)

Hasičstvo má v obci dávnu históriu. Jeho vývoj sa datuje od roku 1926. Mal 33 členov a predsedom bol Štefan Slovák – starosta obce. V roku 2004 sa premenoval na Hasičský spolok. Predsedom sa stal dlhoročný a skúsený dobrovoľný hasič – Slovák Kornel. Spolok má 41 členov. Najstarší člen má 81 rokov a najmladší má 24 rokov. V roku 2012 prevzal predsedníctvo Milan Klinovský, ktorý založil aj dievčenský hasičský zbor.

Slovenský zväz včelárov

Má dlhoročnú tradíciu v obci, ktorú už niekoľko rokov vedie Anton Bublák. Pomáha včelárom zabezpečovať nákup liekov pre včelstvá, ale tiež organizuje rôzne stretnutia včelárov v rámci obce i mimo nej. V roku 2006 bol za úsekového dôverníka zvolený Jozef Bandík. Táto organizácia patrí pod Náместovsku organizáciu včelárov a tá patrí pod Slovenský zväz včelárov. Ročné dotácie z Európskej únie sú 2 € / 1 rodinu včiel. Na jar a na jeseň sa konajú výročné členské schôdze. Výskyt medu v Rabčiciach - kvetový, lesný a medovicový.

Poľovnícke združenie

Pôsobí na území 2266 ha, z toho lesný fond zaberá 1036 ha a pôdny fond 1220 ha. V rokoch 1995-2004 jeho členovia vystavovali trofeje na viacerých oravských poľovníckych súťažiach.

Výbor PZ Rabčice:

1. Predseda PZ : Jozef Fiták
2. Podpredseda PZ : František Škorvánek
3. Tajomník PZ : Július Stelina
4. Poľovný hospodár PZ : Ľubomír Bublák
5. Finančný hospodár PZ : Ing. Barút Jozef
6. Kynologický referent PZ : Ing. Ján Slovík
7. Strelecký referent PZ : Martin Grobarčík

PZ Rabčice sa riadi Domácim poľovníckym poriadkom PZ Rabčice, ktorý bol vypracovaný v zmysle zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve, vyhlášky č. 344/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve a v súlade so Stanovami PZ Rabčice. Revír je z hľadiska starostlivosti o zver rozdelený na 3 rajóny – 3 skupiny. Každá skupina má ustanoveného vedúceho skupiny, ktorý je spravidla členom výboru PZ Ra. Jeho náplňou je zabezpečovať, organizovať a koordinovať jej činnosť.

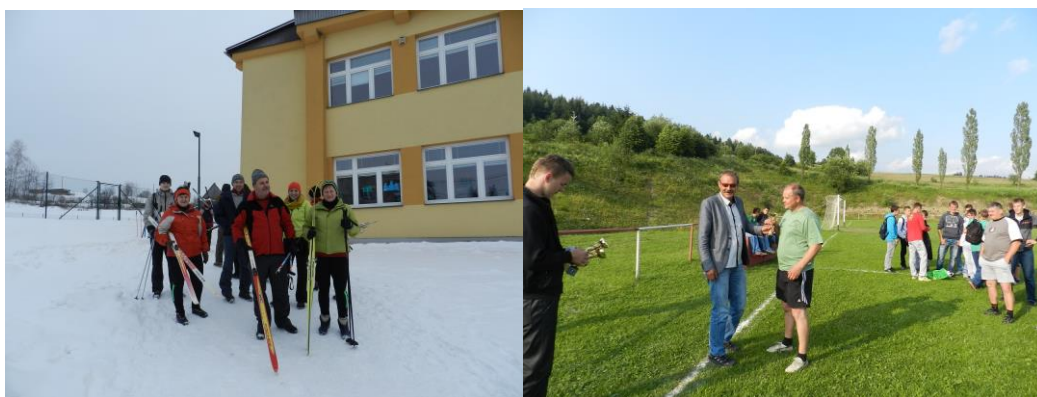
2.13 ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v susednej obci Rabča, pre ktorú je spádovou obcou v tejto oblasti.

2.14 ŠPORT

Obyvatelia majú v obci dobré možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko a viacúčelové ihrisko pri základnej škole a taktiež asfaltové ihrisko, ktoré aj intenzívne využívajú v zime na hokej a v lete na korčule a florbal.

V obci je už tradíciou v mesiaci január sa organizuje pochod na bežkách – Goralova bežka, na ktorej sa zúčastňuje cca 200 účastníkov. V letnom období je to športové popoludnie – Turnaj o pohár starostu obce.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy), poľovníctvo a rybolov. V obci sa nachádza lyžiarsky vlek, v súkromnom vlastníctve s dĺžkou 620 m a prepravnou kapacitou 20/min osôb za hodinu. Prevýšenie zjazdovky je 180 m a je vhodný hlavne pre menej náročných lyžiarov.

Výdavky obce na šport v jednotlivých rokoch:

Tab. 13 Výdavky na zabezpečenie športu v obci od roku 2009 do 2013 (v €).

Ukazovateľ/Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Výdavky	9386,07	5353,57	4373,39	4166,51	7034,65

2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí, resp. v chatách nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce.

2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie a reštauračné služby sú na nulovej úrovni, nakoľko sa v obci nenachádza žiadna stravovacia jednotka. Občania využívajú reštauračné služby zo susednej obce Rabča alebo mesta Námestovo.

2.17 CESTOVNÝ RUCH

Obec poskytuje dobré východisko pre uskutočňovanie poznávacej turistiky do širšieho a užšieho okolia. v blízkosti obce sa nachádzajú nasledujúce atraktivity.

Rabčice		
Sihelné	SKI centrum GRUNIKY	Lyžovanie
Oravská Polhora		
9 km	Ski centrum Polhorský Hrádok	Lyžovanie
	Bežecké lyžiarske trate	Beh na lyžiach
	Požičovňa lyžiarskeho výstroja	Požičovňa lyží
	Rímsko - katolícky kostol	Kostoly
	Hviezdoslavova hájovňa	Múzeá
	Slaná voda	Príroda
Slaná voda		
13 km	Vlek	Lyžovanie
	Hviezdoslavova hájovňa	Kultúra, pamiatky
Oravská priehrada		
14 km	Danica	Lyžovanie
	Ústie nad Priehradou	Vodné nádrže
	Slanický ostrov umenia	Kultúra, pamiatky
	Vodné bicykle	Požičovňa športových potrieb
	Rybolov	Šport, relax

Lyžiarske stredisko Bruníky Sihelné

V blízkosti katastra obce Sihelné je alokované lyžiarske stredisko Bruníky. Nachádza sa v časti nazvanej Námestovské Pilsko. V stredisku sú k dispozícii 3 lyžiarske vleky.

Lyžiarske stredisko Polhorský Hrádok

Lyžiarske stredisko Polhorský Hrádok sa nachádza v Oravskej Polhore asi 250 m v nadmorskej výške od 700 do 820 m n.m.. Lyžiarsky areál Polhorský Hrádok má dve zjazdové trate strednej náročnosti, ktoré sú po celej dĺžke zasnežované technickým snehom a pravidelne upravované snežným mechanizmom. Lyžiarov na zjazdovky dopravujú tri vleky, Transporta 600 m, PLV 450 m a PLV detský 250 m s celkovou kapacitou 1 450 osôb/hod. Umelé osvetlenie umožňuje tiež večerné lyžovanie.

Hviezdoslavova hájovňa

Expozícia v autentickom prírodnom prostredí predstavuje jednu z najväčších a najznámejších prác P. O. Hviezdoslava - lyrickoepickú skladbu Hájnikova žena. Pavol Országh Hviezdoslav veľký slovenský básnik a poet. Jeho pôsobenie na Hornej Orave blízko hôr, v styku s prostým ľudom, v krásnom a tichom kraji bolo jeho najplodnejším obdobím. Tu vzniklo množstvo jeho významných a pozoruhodných diel, z ktorých najznámejšie bolo Hájnikova žena. Je to dielo o konflikte dvoch svetov: chalúp a kaštieľov, pravdy chudoby a nepravosti pánov. Celá expozícia i budova hájovne sú situované uprostred krásnej prírody okolitej krajiny. V blízkosti záhradky tečie potôčik, ba môžeme pozorovať i múry starého mlyna. V predizbe nájdeme ukážky odievania ľudu, výtvarnej výzdoby a sveta poľovníctva. V nej môžeme cítiť poľovnícku vášeň jednej z postáv Artuša Vilániho, ktorý si

chce prisvojiť všetko čo mu padne do mušky. Prvá izba je rekonštrukciou pôvodného obývacieho zariadenia rodiny Lachovcov – vlastnoručne vyrezávaný nábytok, množstvo doplnkov evokujúcich hájníčku, ktorá akoby niekde na chvíľu odbehla – vyzlečená sukienka, chlieb a nôž na stole.... V druhej izbe sú umiestnené veci s pomocou ktorých a pri ktorých vznikalo dielo. Pracovný kútik spisovateľa s niekoľkými kusmi prostého zariadenia najmä pracovným stolom na ktorom sú kópie pôvodného rukopisu. Na vešiaku pôvodné básnikovo oblečenie. V strednej miestnosti s pôvodnými výklenkami kuchyne je štylizovaný pohľad na obraz Martinského života a prostredia a inštitúcií, ktoré sa priamo podieľali na sprístupňovaní a uverejnení básnikovej tvorby.

<http://www.orava.sk/preview.asp?str=atrakcie/hajovna.htm&subm=7>

Slanický ostrov umenia

V originálnom, romantickom prostredí Slanického ostrova umenia uprostred Oravskej priehrady je umiestnená v chrámovom priestore kolekcia ľudového umenia pod názvom "Slovenská tradičná ľudová plastika a maľba". Súčasťou expozície je aj lapidárium kamennej plastiky v exteriéri ostrova "Oravská kamenárska tvorba 18. a 19. storočia".

Kostol, bývalá dominanta zatopenej dediny, postavený pôvodne ako baroková kaplnka (1769 až 1776), v roku 1843 klasicisticky stavebne upravený, s torzom kalváriových kaplniek, bol v rokoch 1968-1971 adaptovaný na výstavnú sieň.

Doprava na ostrov je zabezpečená novou loďou Oravskej galérie "SLANICA" z prístavu v Slanickej Osade a vyhliadkovou loďou NSC z prístavu pri hoteli Goral.

V chrámovom priestore kostola sa každoročne konajú v mesiacoch jún a júl koncerty vážnej hudby "Hudobné leto".

2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2000 – 2006

Rozpočet obce	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Príjmy (tis. Sk)	3355	5938	9971	18002	18410	19875	23527
Výdaje (tis. Sk)	3355	5938	9971	18002	18410	19875	23527
Saldo (tis. Sk)	0	0	0	0	0	0	0

V sledovanom období vykazovalo hospodárenie obce rovnomerný vývoj.

tab.č.36 **Prehľad hospodárenia obce Rabčice v období 2009 - 2013 (vrátane ZŠ s MŠ Rabčice)**

					v celých €
Ukazovateľ / Roky	2009	2010	2011	2012	2013
OBEC					
bežné príjmy	938885	937490	955308	948989	1026393
kapitálové príjmy	301906	382288	1	0	0
príjmy/Finančné operácie	408660	84803	106301	64553	66116
Obec/príjmy spolu	1649451	1404581	1061610	1013542	1092510
ZŠ s MŠ					
bežné príjmy	11203	16382	16582	10400	10784
kapitálové príjmy				0	0
ZŠ s MŠ/príjmy spolu	11203	16382	16582	10400	10784
PRÍJMY CELKOM	1660654	1420963	1078192	1023942	1103293
OBEC					
bežné výdavky	344223	367898	340459	332146	305482
kapitálové výdavky	446221	432002	100580	147820	103468
výdavky/finančné operácie	303388	15058	15057	15057	15057
Obec/výdavky spolu	1093832	814958	456096	495023	424007
ZŠ s MŠ					
bežné výdavky	469402	495166	523045	522810	564881
kapitálové výdavky				3000	2600
ZŠ s MŠ/výdavky spolu	469402	495166	523045	525810	567481
VÝDAVKY CELKOM	1563234	1310124	979141	1020833	991488
výsledok hospodárenia					
+ /prebytok	95353	4648	91244	3109	110763
- /schodok					

Ako prezentuje tabuľka, vo väčšine prípadov hospodárila obec s kladným hospodárskym výsledkom. Vzhľadom na veľkosť obce možno hospodárenie obce považovať za dobré s tendenciou trvalej stability zabezpečenia všetkých potrebných samosprávnych funkcií. Nasledujúca tabuľka prezentuje stav majetku obce k 31.12.2013. Obec disponovala týmto majetkom:

Tab. 14 Prehľad majetku obce v roku 2013 k 31.12.

Majetok	Suma (v €)
Software	68800
Pozemky	1690647
Stavby	73595
Ostatný HIM	72102
Spolu majetok	1905144

2.19 SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce. Nasledujúca tabuľka prezentuje celkové výdavky na chod samosprávy v €.

Tab. 15 Výdavky obce na chod samosprávy od 2009 do 2013

Ukazovateľ/Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Obec	168170	179651	158659	164160	147848

Vývoj celkových výdavkov v sledovanom období zaznamenáva mierne rastúci trend. Nárast výdavkov bol kompenzovaný nárastom príjmov z podielových daní a miestnych poplatkov, ktorých výšku prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. 16 Príjmy obce z podielových daní a poplatkov od 2009 do 2013 (v €).

Ukazovateľ/Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Podielové dane	420873	331067	402471	390553	466579
Miestne poplatky	34169	43518	44735	43340	47834

S výkonom svojich samosprávnych funkcií súvisí aj zabezpečovanie komunálnych služieb v obci. Nasledujúca tabuľka prezentuje výdavky obce Rabčice na zabezpečenie týchto služieb. Najväčší podiel výdavkov pripadal na zabezpečenie údržby miestnych komunikácií a verejného osvetlenia.

Tab. 17 Výdavky obce na zabezpečenie komunálnych služieb 2009 do 2013.

Ukazovateľ/Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Údržba miestnych komunikácií	22445	41660	45434	29928	12801
Cintorínske služby	1696	2226	1897	2055	5119
Verejné osvetlenie	11669	9880	11266	9962	11152

Najmenej výdavkov bolo vynaložených na zabezpečenie cintorínskych služieb, ktoré sa týkali v prevažnej miere údržby verejných priestranstiev v areály cintorína.

3 VÍZIA OBCE

Obec Rabčice bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec plnohodnotne využije svoj prírodný a historický potenciál za účelom rozvoja cestovného ruchu – aktívneho, pasívneho a poznávacieho. Obec bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zvel'ad'ovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Okrem toho sa obec bude snažiť zabezpečiť pracovné miesta pre svojich obyvateľov, ktorí tvoria rizikovú skupinu na trhu práce.

4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieniajú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti nasledovné:

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

2. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj cestovného ruchu.

3. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí.

4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

5. Školstvo a šport

Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. Údržba a skvalitnenie športového areálu ako aj príslušných ihrísk. Komplexná rekonštrukcia futbalového ihriska s príslušenstvom.

6. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce.

7. Cestovný ruch a public relation

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky.

5 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

5.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.

5.2 Technická infraštruktúra.

5.3 Životné prostredie.

5.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.

5.5 Školstvo a šport.

5.6 Kultúra.

5.7 Cestovný ruch a public relations.

Analýza SWOT

Analýza SWOT pomôže zamerať pozornosť na kľúčové oblasti vo vnútri obce. Využitá bude hlavne pri budovaní jej silných stránok, odstraňovaní slabých stránok alebo ich akceptovaní (pokiaľ ich nie je možné odstrániť), využívaní príležitostí a vyrovnaní sa s rizikami vonkajšieho prostredia. SWOT analýza bude základným dokumentom a východiskom pre tvorbu stratégie obce a strategického plánovania.

Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silnou stránkou obce sú jej prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou obce je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj v prípade, že sa nájdú zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja na úrovni miestnej ale aj regionálnej, národnej či celosvetovej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Syntéza výsledkov analýzy SWOT porovná vonkajšie hrozby a príležitosti s vnútornými silnými a slabými stránkami. Ich kombináciou a prienikom vznikne stratégia ako vyvažujúci faktor, ktorý uvedie obec do súladu s jej okolím. Vzhľadom na rozdielny význam a váhu jednotlivých analyzovaných položiek bude mať obec k dispozícii rozličné varianty stratégie:

- 1.Stratégia SO - najatraktívnejší strategický variant. Obec si ju zvolí ak, prevažujú sily nad slabosťami a príležitosti nad hrozbami. Odporúča sa ofenzívna stratégia z pozície sily.
- 2.Stratégia ST - stratégia silnej, ktorá sa nachádza v nepriaznivom prostredí. Odporúča sa defenzívna stratégia, ktorou si obec chráni už vydanú pozíciu.
- 3.Stratégia WO - túto stratégiu si volí, ak prevažujú slabosti nad silami, nachádza sa však v atraktívnom prostredí. Aby obec využila naskytujúce sa príležitosti, na ktorých zvládnutie nemá dostatok vnútorných schopností, snaží sa postupne posilňovať svoju pozíciu a odstrániť nedostatky.
- 4.Stratégia WT - vhodná pre obec, ktorá je slabá a navyše sa nachádza v neatraktívnom prírodnom a sociálno-ekonomickom prostredí.

5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- ideálne prírodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu - aktívneho aj pasívneho,- výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Námestovo,- vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku,- výhodnosť dopravného spojenia- vhodné prírodné podmienky pre budovanie cykloturistických trás a turistických chodníkov- priaznivé podmienky obce pre rozvoj obytnej funkcie- existencie vhodných plôch pre budovanie oddychových zón	<ul style="list-style-type: none">- pomalá dostupnosť krajského mesta Žilina,- absencia rozvodnej siete plynu,- nízky rozpočet obce- nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov,- vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania,- nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít,- nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít,- nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov,- nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií,- neochota obyvateľstva a vlastníkov pozemkov pri realizácii projektov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva,- existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva,- rozvoj technickej infraštruktúry,- rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám,- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,- rozvoj environmentálne vhodných technológií,- zahraničné investície,- podpora rozvojových investícií,- spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami,- zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít,	<ul style="list-style-type: none">- pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry,- administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu,- veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU,- nedostatok investičného kapitálu,- neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity,- neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

5.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie,- dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou,- v obci vybudovaný vodojem- dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť,- existencia domu smútku,- existencia verejného osvetlenia,- digitálna telekomunikačná sieť,- z funkčného hľadiska vyhovujúci systém regionálnej autobusovej,- existencia verejného rozhlasu,- dobré pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile - 100 %,- dostupnosť informačnej siete Internet	<ul style="list-style-type: none">- absencia splaškovej kanalizačnej siete,- absencia dažďovej kanalizačnej siete,- nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov,- negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad, kultúrny dom- nedostatok finančných prostriedkov- absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu,- rekonštrukcia miestneho vodovodu- rekonštrukcia miestnych komunikácií,- dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách,- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,- využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov,- zvýšenie počítačovej gramotnosti,- rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,- existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci,- odstránenie divokých skládok v obci	<ul style="list-style-type: none">- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu,- zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií,- absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách,- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov,- nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

5.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,- prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami,- veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu,- CHKO Horná Orava,- vysoká hustota vzácných prírodných úkazov,- existencia separovaného zberu v obci,- fungujúci systém odvozu a likvidácie TKO,- typický charakter vidieckeho osídlenia	<ul style="list-style-type: none">- narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy,- až 85 % obyvateľov využíva pevné palivá ako zdroj zásobovania teplom,- absencia skladov nebezpečného odpadu,- absencia zberného dvora pre separovaný zber,- absencia obecného kompostoviska,- absencia ochranných pásiem vodárenských zdrojov,- absencia rozvodnej siete plynu,- absencia splaškovej kanalizačnej siete,- absencia ČOV,- absencia dažďovej kanalizačnej siete,- absencia veľkoobjemových kontajnerov pre separovaný zber,- prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov a v zimných mesiacoch aj prachu z posypových materiálov,- nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP,- nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,- kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,- nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,- existencia čiernych skládok,- absencia oddychovej zóny pre obyvateľov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- úprava verejných plôch,- rekonštrukcia miestnych komunikácií,- spustenie ČOV,- vybudovanie miestnej kanalizácie,- možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov,- dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva,- regulácia koryta miestneho potoka,- výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách,- odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody,- zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,- výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce,- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,- dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,-	<ul style="list-style-type: none">- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja,- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami.- ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd,- zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva,- znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia,- dopady na zdravotný stav obyvateľov,- zníženie biodiverzity,- pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami,- nárast množstva vyvázaných odpadov,- nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi,- neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

5.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- opatrovateľská služba zabezpečená obcou,- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v príľahlých sídlach,- dobrá dostupnosť zdravotníckeho zariadenia v susednej obci Rabča,- vybavenosť obce školskými zariadeniami- existencia kultúrneho zariadenia a športového areálu, tradícia v organizovaní spoločenských a kultúrnych podujatí	<ul style="list-style-type: none">- absencia domova sociálnych služieb,- nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb,- absencia klubu mladých,- absencia klubu dôchodcov,- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie,- absencia ordinácie praktického lekára,- ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára,- zdravotný stav obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva,- zabezpečenie detskej lekárky aspoň 1 x týždenne do obce,- rozšírenie opatrovateľskej služby,- zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach,- zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby,- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,- výstavba multifunkčnej budovy – obecný úrad a kultúrny dom	<ul style="list-style-type: none">- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii,- zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva,- zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku,- rast počtu srdcovo-cievnych chorôb,- rast nádorových ochorení tráviaceho traktu,- vysoký výskyt alergických ochorení,- pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť,

5.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- existencia materskej školy- existencia základnej školy- dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy,- základná škola pripojená na sieť Internet,- prítomnosť počítačovej učebne,- dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti,- krúžková, športová, spoločenská činnosť v priestoroch základnej školy,- existencia futbalového ihriska,- existencia poľovníckych revírov,- existencia viacúčelového ihriska,	<ul style="list-style-type: none">- absencia ihriska pri materskej škole,- pomalé zavádzanie informačných technológií do školy,- nedostatok moderných učebných pomôcok,- neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie,- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,- nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,- absencia rekreačnej zóny obce,- nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- nákup výpočtovej a prezentačnej techniky pre potreby základnej školy,- ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do školy- zvyšovanie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov,- koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami,- výstavba oddychovej zóny v obci,- zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni,- podpora záujmových krúžkov zo strany obce,- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	<ul style="list-style-type: none">- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...),- nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,- nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,

5.6 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- dlhoročná história obce, tradície,- prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol),- rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru,- dobré kultúrne povedomie obyvateľov,- existencia kultúrneho domu- Stretnutie pri Hviezdoslavovej hajovni a Rabčická heligonka,- Generačné stretnutia – uvítanie detí do života, stretnutie s občanmi pri príležitosti životných jubileí, posedenie dôchodcov	<ul style="list-style-type: none">- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj,- absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry,- negatívny stav kultúrneho domu- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,- chátrajúci stav kultúrnych pamiatok,- neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- výstavba kultúrneho domu,- usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci,- každoročné folklórne slávnosti,- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce,- rozvoj sponzorovania kultúry,- obnova zanikajúcich tradícií,- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	<ul style="list-style-type: none">- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia,- slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC,- posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre,- nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce,- neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

5.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- bohaté kultúrne dedičstvo,- prírodné krásy v okolí obce,- CHKO Horná Orava,- veľký počet povrchových prírodných útvarov,- strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce,- neďaleko vzdialené Pilsko a Babia Hora,- početné množstvo turistických chodníkov,- početné množstvo cykloturistických trás,- existencia poľovníckeho revíru,- krásna príroda na bežecké lyžovanie,- lyžiarsky vlek-	<ul style="list-style-type: none">- málo rozvinutý cestovný ruch,- chýba rekreačné zázemie obce,- nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu,- slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami,- slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci,- chýbajúce stravovacie a ubytovacie zariadenie
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- možnosť rozvíjať agroturistiku,- možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí,- možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov,- vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít,- spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách,- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU- rozvíjať rodinnú rekreáciu,- vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,	<ul style="list-style-type: none">- prítomnosť CHKO Horná Orava výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci,- nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít,- náročné získavanie úverových zdrojov,- neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu,- zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov,- predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,

6 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA

STRATEGICKÝ CIEĽ

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Rabčice nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť vyrovnaný hospodársko-sociálny rozvoj obce Rabčice, prostredníctvom využitia tunajšieho prírodno-historického potenciálu. Rozvoj obce bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní enviromentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt a CHKO Horná Orava. Hlavným rozvojovým bodom obce bude rozvoj služieb cestovného ruchu a rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti drevospracujúceho priemyslu, umeleckého kováčstva a košíkárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Žilinského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

GLOBÁLNE CIELE ROZVOJA

Globálne ciele rozvoja definujú strategický zámer za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický zámer je následne rozpracovaný na jednotlivé ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami.

- 6.1 Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj.
- 6.2 Technická infraštruktúra.
- 6.3 Životné prostredie.
- 6.4 Sociálna oblasť a zdravotníctvo.
- 6.5 Školstvo a šport.
- 6.6 Kultúra.
- 6.7 Cestovný ruch a public relations.

6.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce.

6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry – vodovodnej, elektrickej, cestnej.

6.3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

6.4 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

6.5 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

6.6 KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

6.7 CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATIONS

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

PHSR obce Rabčice na programovacie obdobie 2014 – 2020 vychádza a nadväzuje na nasledovné strategické dokumenty:

- PHSR 2007 – 2014
- Územný plán obce Rabčice
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Rabčice na roky 2011- 2016
- Stratégia Európa 2020

Hlavné ciele stratégie Európa 2020

Hlavné ciele stratégie Európa 2020	Súčasná situácia na Slovensku	Národný cieľ v NPR do roku 2020
Investovať 3% HDP EÚ do výskumu a vývoja (% HDP)	0,63% (2010)	1%
Zníženie emisií skleníkových plynov (SP) o 20% oproti úrovni roku 1990	-2% (emisie projektované do roku 2020 oproti roku 2005) +0% (emisie roku 2010 oproti roku 2005)	+13% (národný záväzný cieľ pre sektory mimo systému obchodovania s emisiami oproti roku 2005)
20% energie musí pochádzať z obnoviteľných zdrojov	9,8% (2010)	14%
Zvýšenie energetickej efektívnosti o 20% (zníženie spotreby energie o 368 Mtoe) pre EÚ 27	Neuplatňuje sa	Zníženie o 1,6 Mtoe
75% obyvateľstva vo veku 20-64 rokov by mala byť zamestnaná	65.1% (2011)	72%
Zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 10% (obyvateľstvo vo veku od 18 do 24 rokov)	5% (2011)	6%
Aspoň 40% obyvateľstva vo veku 30-34 rokov s ukončeným vysokoškolským alebo rovnocenným vzdelaním	23.4% (2011)	40%
Znížiť počet osôb ohrozených chudobou alebo vylúčením v EÚ aspoň o 20 miliónov (referenčný rok 2008)	+ 1 000 (2011)	- 170 000

7 Dotazník pre PHSR Rabčice

Dotazníkový prieskum bol realizovaný medzi obyvateľmi obce Rabčice v mesiacoch apríl – máj 2014. Cieľom prieskumu bolo zistiť názory občanov na rôzne témy týkajúce sa života v obci. Prieskum je jednou z etáp procesu tvorby Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Dotazník bol rozposlaný medzi obyvateľov v písomnej podobe a taktiež bol aj na internetovej stránke obce. Obsahoval 12 otázok. Prieskum bol realizovaný na vzorke obyvateľov vo všetkých vekových skupinách, počnúc 18. rokom veku. Získali sme späť 180 vyplnených dotazníkov.

Zastúpenie respondentov podľa pohlavia:

53% muži

47% ženy

Zastúpenie respondentov podľa veku:

18-35 83%

36-45 13%

46-65 4%

Zastúpenie respondentov podľa vzdelania:

Stredoškolské s maturitou 40%

Stredoškolské bez maturity 20%

Vysokoškolské 37%

Zastúpenie respondentov podľa povolania:

Študent 30%

Zamestnanec 36%

Nezamestnaný 13%

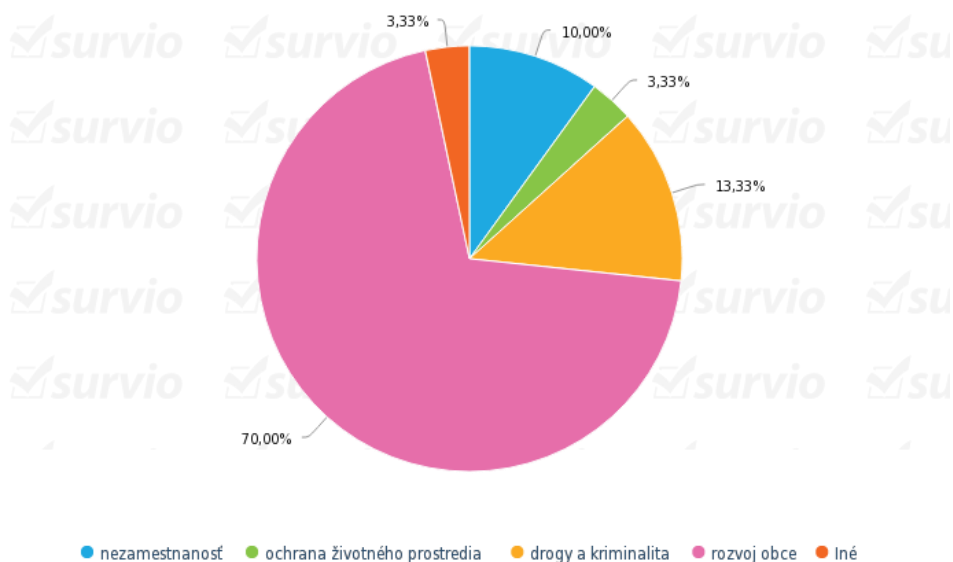
Dôchodca 1%

SZČO 20%

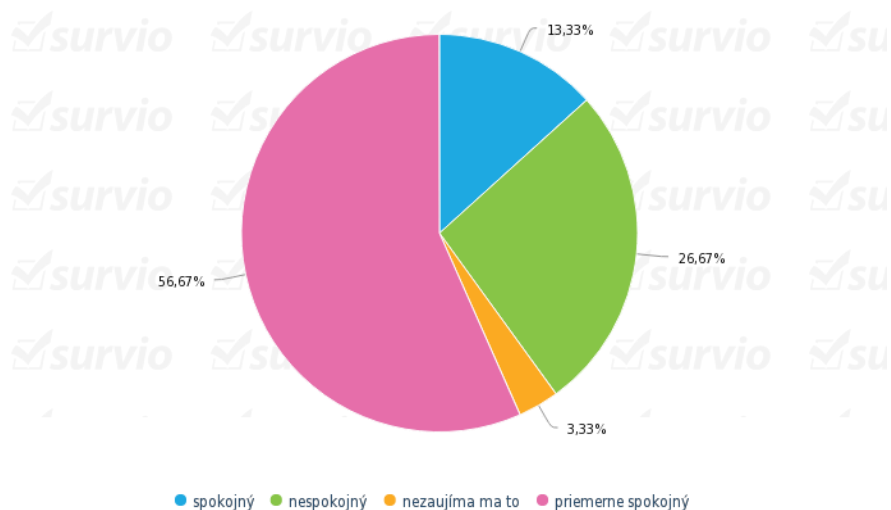

V nasledujúcej časti ponúkame vyhodnotenie dotazníka podľa jednotlivých otázok.

Ktorý z nasledovných problémov považujete v našej obci za najväčší

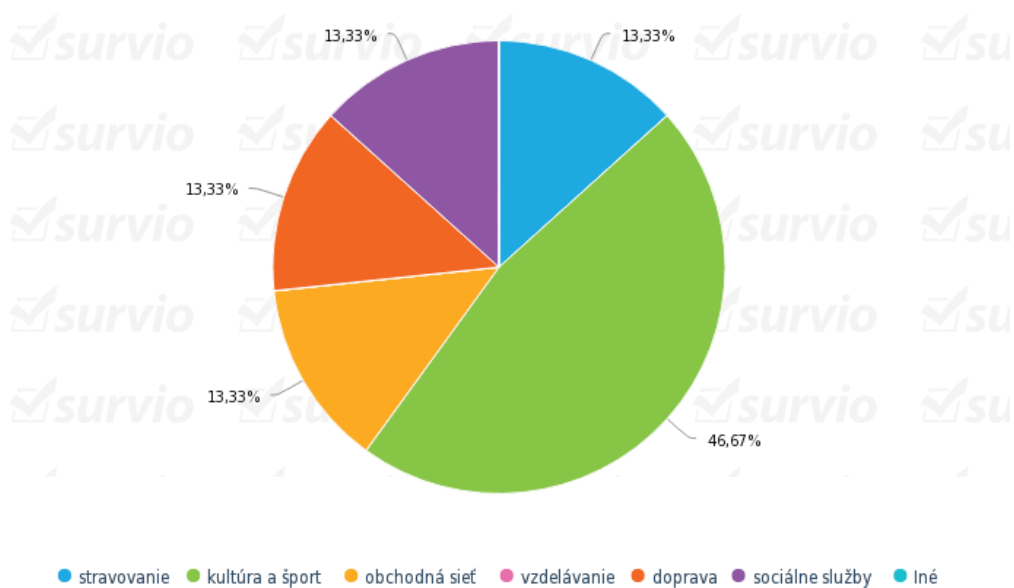

Ako ste spokojní s informovanosťou o činnosti obecného úradu v Rabčiciach?

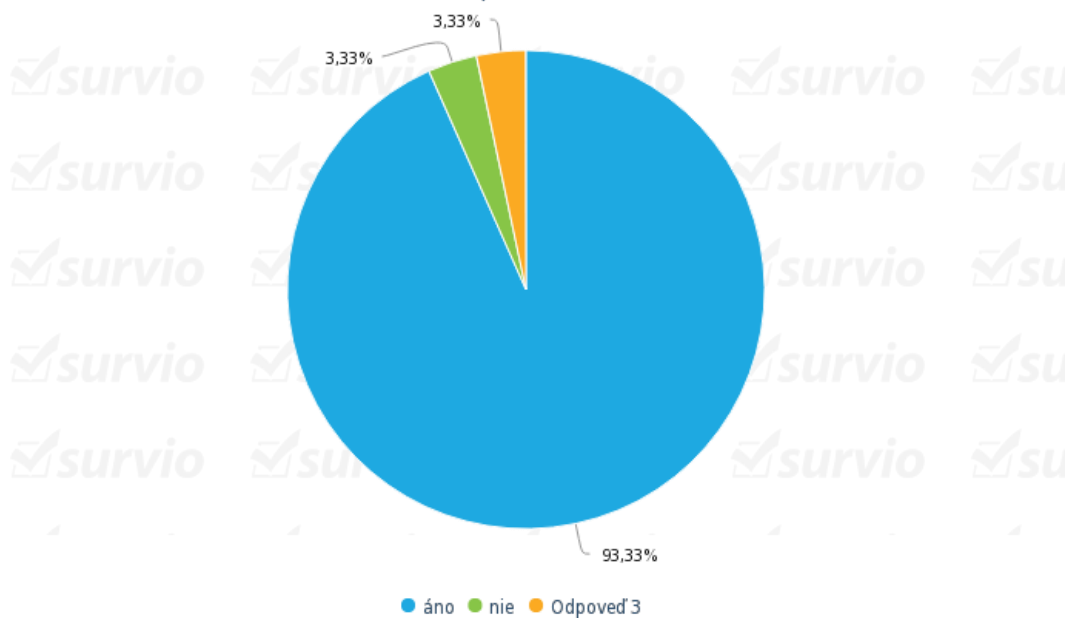

Ktorá z nasledujúcich služieb Vám najviac chýba v našej obci?

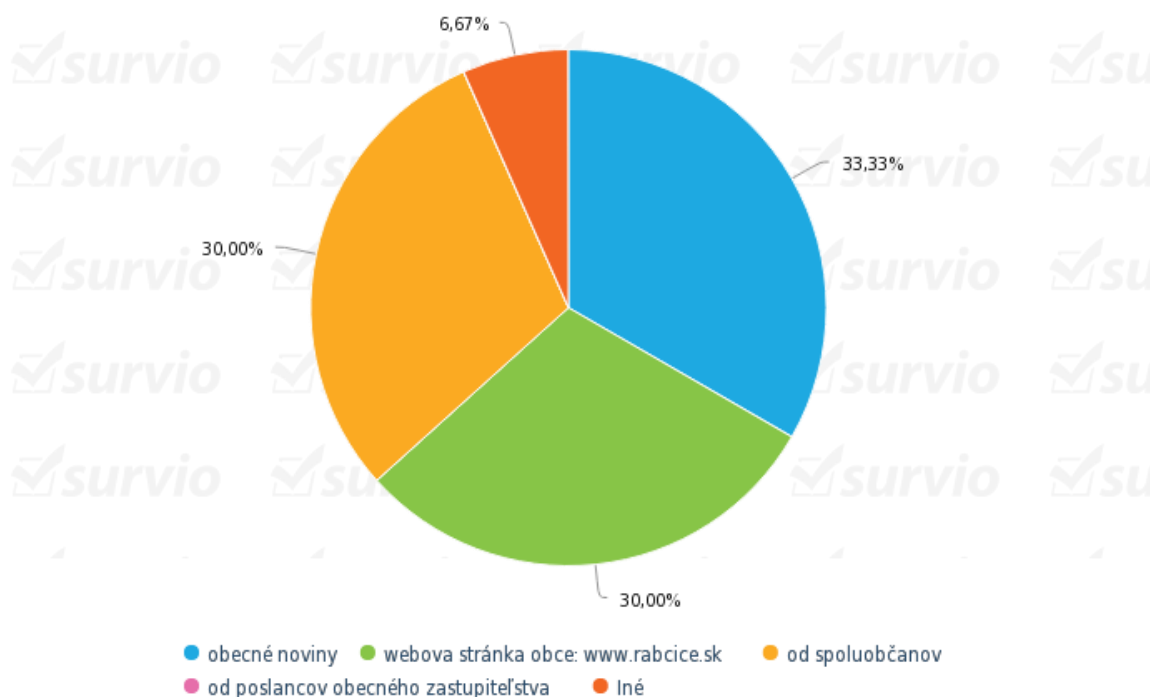

Triedite odpad v domácnosti?

Ako získavate informácie o činnosti obecného úradu?

Čo vám v našej obci najviac chýba?

Najviac odpovedí 65 % bola, že v obci chýba kultúry dom, 20% detské ihrisko alebo park v strede obce, 2% trať pre cyklistov a korčuliarov, 10 % stravovacie zariadenie a 3% lepšie cesty.

S čím ste v našej obci najmenej spokojný/á?

(najčastešie zobrazované odpovede)

- s hrnutím ciest cez zimu
- slabé investície zriaďovateľa školy do jej technického vybavenia
- chýba chodník celou dedinou
- kultúrny dom - postaviť nový
- neochotou občanov pri realizácii projektov
- s možnosťou kultúrneho vyžitia
- budovanie cyklotrasy do polska, nevysporiadané pozemky

S čím ste v našej obci najviac spokojný/á?

(najčastešie zobrazované odpovede)

- zber plastov
- cesty majú nový asfalt
- telocvičňa, multifunkčné ihrisko - umelá tráva, rekonštrukcia školy, rozšírenie intravilánu,
- s pracovníčkami na obecnom úrade, vždy sú veľmi milé a ochotné
- prestavba materskej a základnej školy prvého stupňa
- s krásnou a čistou prírodou, s čistou vodou
- so starostom a jeho zástupcom
- vyasfaltované bočné ulice
- s rozvojom obce
- udržba ciest

Z uvedeného dotazníka vyplýva, že naši občania sú v celku spokojní s doterajšiou prácou starostu a pracovníkov obecného úradu. Na uvedených nedostatoch sa bude v blízkej budúcnosti pracovať a samospráva vynaloží veľké úsilie, aby boli občania v našej obci spokojní.

8 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja kraja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce

Zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Názov	Zameranie projektu	Predpokladaný donor	Termín predloženia žiadosti	Rozpočet v EUR	Dopad na MRK
Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV	Ochrana životného prostredia	Fondy EU	Podľa výzvy	2 000 000,00	Zlepšenie životných podmienok
Vybudovanie zberného dvora	Ochrana životného prostredia	Fondy EU	Podľa výzvy	450 000,00	Zdravé životné prostredie
Protipovodňové opatrenia	Obrana životného prostredia	Fondy EU	Podľa výzvy	630 000,00	Bezpečné bývanie
Výstavba sociálnych nájomných bytov	Dostupnosť bývania	Fondy EU	Podľa výzvy	505 000,00	Dostupné bývanie
Výstavba multifunkčnej budovy	Zlepšenie efektívnosti budovy	Fondy EU	Podľa výzvy	1 700 000,00	Dostupnosť kultúrnych a spoločenských aktivít

kultúrneho domu a obecného úradu					
Premene tradičnej školy na modernú	Moderné a efektívne vzdelávanie	Fondy EU	Podľa výzvy	335 000,00	Kvalitné vzdelávanie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry	Fondy EU	Podľa výzvy	100 000,00	Zlepšenie životných podmienok
Vybudovanie detského ihriska	Podpora detí a mládeže	Úrad vlády SR, Ministerstvo školsťva SR	2014-2015	10 000,00	Výchova a rozvíjanie schopností detí

Časový harmonogram realizácie PHSR Rabčice

Termín realizácie	Názov projektu	Zameranie projektu
2015 - 2017	Vybudovanie zberného dvora	Ochrana životného prostredia
2015	Protipovodňové opatrenia	Obrana životného prostredia
2016-2017	Premene tradičnej školy na modernú	Moderné a efektívne vzdelávanie
2017 - 2019	Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV	Ochrana životného prostredia
2014-2016	Výstavba multifunkčnej budovy kultúrneho domu a obecného úradu	Zlepšenie efektívnosti budovy
2018 - 2020	Výstavba sociálnych nájomných bytov	Dostupnosť bývania
2018-2020	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Zlepšenie dopravnej infraštruktúry
2014-2015	Vybudovanie detského ihriska	Podpora detí a mládeže

9 ZABEZPEČENIE PHSR

Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie.

9.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 MONITOROVANIE PHSR

Monitorovanie PHSR budú uskutočňovať: Obecné zastupiteľstvo,

10.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

10.2 VYHODNOCOVANIE PHSR

Hlavným hodnotiacim dokumentom PHSR bude *výpis z uznesenia obecného zastupiteľstva*. Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PHSR*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva.

10 ZÁVER

PHSR obce Rabčice je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHSR obce Rabčice bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

V Rabčiciach

dňa

.....

.....

JOZEF SLOVIK
Starosta obce Rabčice

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Národný rozvojový plán.
2. Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013.
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
4. Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
6. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
7. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
8. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
9. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
10. Monografia obce Rabčice, Rabčice 2006.
11. Uzemný plán obce Rabčice
12. Udaje z evidencie obyvateľov Rabčice
13. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Rabčice.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkosk3/kapitoly/kap_5.html
18. http://www.mineraly.sk/files/lok/16_safarka.htm
19. http://enviroportal.sk/pdf/spravy_zp/kke02s.pdf
20. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
21. [http://aprox.government.gov.sk/C1256E3C0047EACD/0/043AB7BBA829CA6DC1256E3D002B81E3/\\$FILE/Zdroj.htm](http://aprox.government.gov.sk/C1256E3C0047EACD/0/043AB7BBA829CA6DC1256E3D002B81E3/$FILE/Zdroj.htm)
22. http://216.239.59.104/search?q=cache:IREVTaqUfAEJ:www.build.gov.sk/povodne/www/Sekcie/supsp/up/vuc/zilina/kap2_03.doc+CHKO+Horn%C3%A1+Orava&hl=sk&ct=clnk&cd=105&gl=sk
23. <http://www.skolskepobyty.sk/index.php?page=12&lok=49>
24. <http://oravainfo.sk/obce.php?inf=58&id=Námestovo>
25. <http://oravainfo.sk/utvary.php?inf=1&id=Oravsk%C3%A9%20Beskydy>
26. Orava - turistický sprievodca, J.Hencovský a kol.
27. http://www.glstn.sk/babia_hora/index.html
28. <http://www.sazp.sk/slovak/struktura/copk/chodniky/chkoho1/page9.html>
29. <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=50355>
30. <http://www.rabcice.sk/>

Prílohy

DOTAZNÍK

Vážení spoluobčania

Obec Rabčice pripravuje **Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rabčice na roky 2014 – 2020**, ktorý je **strategický dokument**. Má byť nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáva jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Spracovaním PHSR **dá obec najavo záujem o svoju budúcnosť**, ako aj o **budúcnosť svojich obyvateľov**, pričom v podobe dokumentu PHSR získava obec nástroj na aktívne riadenie rozvoja založený na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Obraciame sa preto na Vás s prosbou o spoluprácu. Dotazníkový prieskum je anonymný a získané informácie budú použité výlučne pre potreby spracovania PHSR.

Vyplnený dotazník prosíme doručiť na Obecný úrad Rabčice alebo osobne do konca 31.maja 2014. Prípadne ho môžete vyplniť aj na internetovej stránke obec: www.rabcice.sk.

1. **Pohlavie:** muž žena

2. **Vek:** 18-35 36 -45 46-65

3. **Vzdelanie:**

- a) Základné
- b) Stredoškolské s maturitou
- c) Stredoškolské bez maturity
- d) Vysokoškolské

4. **Vaše povolanie:**

- a) Zamestnanec
- b) Nezamestnaný
- c) Študent
- d) Dôchodca
- e) SZČO – podnikateľ

5. **Ktorý z nasledovných problémov považujete v našej obci za najväčší?**

- a) Nezamestnanosť
- b) Ochrana životného prostredia
- c) Rozvoj obce
- d) Drogy a kriminalita
- e) Iné: uvedte.....

6. Triedite odpad v domácnosti?

- a) Áno
- b) Nie

7. Ak netriedite odpad, aký máte dôvod?

- a) Nepovažujem to za dôležité
- b) Nevyhovuje mi spôsob zberu
- c) Nemám čas
- d) Nie som o tom informovaný/á

8. Ktorá z nasledujúcich služieb Vám najviac chýba v našej obci?

- a) stravovanie
- b) vzdelávanie
- c) Doprava
- d) Sociálne služby
- e) Kultúra a šport
- f) Iné: uvedte.....

9. Ako ste spokojní s informovanosťou o činnosti obecného úradu v Rabčiciach?

- a) Spokojný/á
- b) Nespokojný/á
- c) Nezaujíma ma
- d) Priemerne spokojný/á

10. Ako získavate informácie o činnosti obecného úradu?

- a) Obecné noviny
- b) Webstránka obce: www.rabcice.sk
- c) Od spoluobčanov
- d) Osobný kontakt s pracovníkmi OcU
- e) Osobný kontakt s poslancami obecného zastupiteľstva
- f) Iné:.....

11. S čím ste v našej obci najviac spokojný/á?

.....

12. S čím ste v našej obci najmenej spokojný/á?

.....

13. Čo vám v našej obci najviac chýba?

.....

Príloha č. 2 Výpis z uznesenia